(Projekt) - druk nr 4

Uchwała Nr 140/XXI/2025
Rady Gminy Staroźreby
z dnia 30 maja 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278), Rada Gminy Staroźreby uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Staroźreby.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Staroźreby

Uzasadnienie do uchwały Rady Gminy Staroźreby w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030.

Proces rewitalizacji zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji polega na wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych i jest prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Uchwałą Nr 77/XIV/2024 Rady Gminy Staroźreby z dnia 30 grudnia 2024 r. wyznaczony został obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji dla Gminy Staroźreby. Jako obszar rewitalizacji uznano Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby oraz Staroźreby Obwód I. Kolejnym krokiem było przystąpienie do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na podstawie uchwały Nr 99/XV/2025 Rady Gminy Staroźreby z dnia 27.01.2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025 – 2030.

Po sporządzeniu projektu Gminnego Programu Rewitalizacji … zawiadomił o konsultacjach społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025 - 2030. Konsultacje trwały od 05.03.2025 r. do 08.04.2025 r. Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025 - 2030podlegał również zaopiniowaniu przez odpowiednie podmioty i instytucje zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Informacja podsumowująca przebieg konsultacji społecznych wraz z odniesieniem do zmian wynikających z uzyskanych opinii została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Staroźreby.

Zgodnie z zapisem w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.), organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

W piśmie z dnia 17.04.2025 r. (znak: WOOŚ-III.410.172.2025.JDR) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazał, iż przedmiotowy projekt nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.), wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W piśmie z dnia 07.04.2025 r. (znak: ZS.7040.15.2025 AG) Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025 - 2030”.

W świetle powyższego uzasadnione jest przyjęcie uchwały.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030

Staroźreby 2025

Zamawiający:
Gmina Staroźreby
ul. Płocka 18
09-440 Staroźreby

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Zuzanna Ciska – Analityk

Spis treści

Wstęp....4
1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji....5
1.1. Aleksandrowo....23
1.2. Begno....27
1.3. Nowa Góra....32
1.4. Karwowo....36
1.5. Przeciszewo-Kolonia....41
1.6. Sędek....46
1.7. Worowice-Wyroby....51
1.8. Staroźreby Obwód I....56
1.9. Podsumowanie....61
2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy....66
3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji....72
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań....72
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne....76
o Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych....76
o Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych....83
6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych....83
7. Mechanizm włączania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji....89
7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji....91
7.2. Sposób włączania interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji....93
8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych....95
9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu....98
10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji....103
11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach....113
12. Specjalna Strefa Rewitalizacji....113
13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego....113
Załącznik graficzny – mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji....114
Spis tabel i rysunków....115

Wstęp

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Przed przystąpieniem do opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 przeprowadzona została diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla gminy Staroźreby. W diagnozie przedstawiono szczegółową analizę problemów poprzez zestawienie wskaźników charakteryzujących poszczególne jednostki osadnicze ze średnią wartością wskaźnika dla gminy Staroźreby.

Obszar gminy Staroźreby podzielono na jednostki osadnicze, składające się z jednej lub kilku miejscowości lub ulic. Dla każdej jednostki osadniczej przeprowadzono analizę wskaźnikową

w zakresie występowania problemów w 5 sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Jednostki osadnicze, na terenie których zidentyfikowano co najmniej 2 wskaźniki w sferze społecznej i co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych stref, tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego, uznano za obszar zdegradowany – jako takie jednostki zakwalifikowano Aleksandrowo, Begno, Bromierz, Bromierzyk, Dłużniewo, Goszczyno, Nowa Góra, Karwowo, Krzywanice, Mikołajewo, Nowe Staroźreby, Nowy Bromierzyk, Płonna, Przeciszewo, Przeciszewo-Kolonia, Przedbórz, Rogowo, Sędek, Słomkowo, Staroźreby-Hektary, Stoplin, Worowice-Wyroby, Zdziar Mały, Zdziar Wielki, Staroźreby Obwód I.. Następnie w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, pod uwagę wzięto wartość sumarycznego wskaźnika syntetycznego obliczonego dla każdej jednostki osadniczej, wskazującego natężenie negatywnych zjawisk na danym obszarze. Za obszar rewitalizacji uznano jednostki: Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby oraz Staroźreby Obwód I, które na tle pozostałych obszarów zdegradowanych wypadły najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Staroźreby stanowi odrębny raport. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiają mapy stanowiące załączniki do uchwały nr 77/XIV/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r.

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Staroźreby jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Opracowując przedmiotową analizę, uwzględniono zalecenia zawarte w sporządzonym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej dokumencie *Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*, zgodnie z którymi diagnozę oparto na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na terenie gminy Staroźreby.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, gminę Staroźreby podzielono na jednostki osadnicze składające się z miejscowości i ulic.

Rysunek 1. Podział gminy Staroźreby na jednostki osadnicze

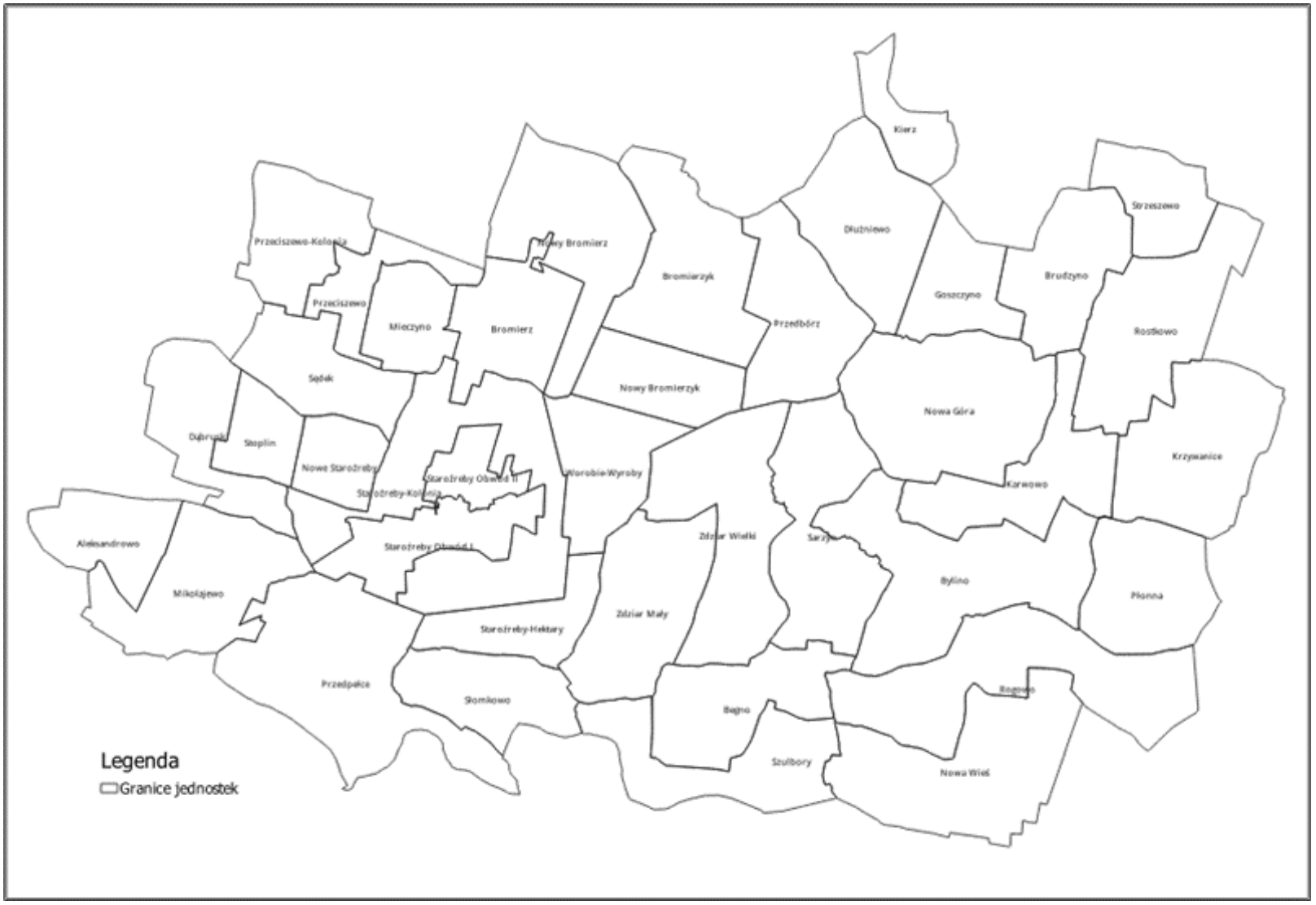

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz miejscowości i ulic wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych.

Tabela 1. Wykaz miejscowości i ulic wchodzących w skład poszczególnych jednostek osadniczych

Lp.	Nazwa jednostki	Miejscowości/ulice wchodzące w skład jednostki osadniczej
1.	Aleksandrowo	Aleksandrowo
2.	Begno	Begno
3.	Bromierz	Bromierz
4.	Bromierzyk	Bromierzyk
5.	Brudzyno	Brudzyno
6.	Bylino	Bylino, Nowe Żochowo, Krawięczyn
7.	Dąbrusk	Dąbrusk, Mrówczewo
8.	Dłużniewo	Dłużniewo Duże, Dłużniewo Małe
9.	Kierz	Kierz
10.	Goszczyno	Goszczyno
11.	Nowa Góra	Góra, Nowa Góra, Marychnów
12.	Karwowo	Karwowo-Podgórne, Żochowo Stare
13.	Krzywanice	Krzywanice, Krzywanice-Trojany
14.	Mieczyno	Mieczyno
15.	Mikołajewo	Mikołajewo, Smardzewo, Teodorowo
16.	Nowa Wieś	Nowa Wieś, Piączyn
17.	Nowe Staroźreby	Nowe Staroźreby
18.	Nowy Bromierz	Nowy Bromierz
19.	Nowy Bromierzyk	Nowy Bromierzyk
20.	Płonna	Płonna, Żochówek
21.	Przeciszewo	Przeciszewo
22.	Przeciszewo-Kolonia	Przeciszewo-Kolonia
23.	Przedbórz	Przedbórz, Grabina
24.	Przedpełce	Przedpełce, Opatówiec
25.	Rogowo	Rogowo
26.	Rostkowo	Rostkowo, Rostkowo-Orszymowice
27.	Sarzyn	Sarzyn, Zdziar-Łopatki
28.	Sędek	Sędek
29.	Słomkowo	Słomkowo
30.	Staroźreby-Hektary	Staroźreby-Hektary
31.	Stoplin	Stoplin
32.	Strzeszewo	Strzeszewo
33.	Szulbory	Szulbory, Ostrzykówek, Ostrzykowo
34.	Worowie-Wyroby	Worowie-Wyroby
35.	Zdziar Mały	Zdziar Mały, Zdziar-Las

Lp.	Nazwa jednostki	Miejscowości/ulice wchodzące w skład jednostki osadniczej
36.	Zdziar Wielki	Zdziar Wielki
37.	Staroźreby Obwód I	ul. Głowackiego, ul. Jesienna, ul. Mostowa, ul. Parkowa, ul. Partyzantów, ul. Piękna, ul. Płocka, ul. Polna, ul. Strażacka, ul. Tęczowa, ul. Wiosenna, ul. Żwirki i Wigury
38.	Staroźreby Obwód II	ul. 11 Listopada, ul. Akacjowa, ul. Brzozowa, ul. Chabrowa, ul. Dębowa, ul. Fryderyka Chopina, ul. Janusza Korczaka, ul. Jaśminowa, ul. Jodłowa, ul. Klonowa, ul. Kościelna, ul. Kościuszki, ul. Krótka, ul. Kwiatowa, ul. Lipowa, ul. Mikołaja Kopernika, ul. Młodzieżowa, ul. Modrzewiowa, Plac Bojowników, ul. Północna, ul. Słoneczna, ul. Sienkiewicza, ul. Sosnowa, ul. Spokojna, ul. Sportowa, ul. Szkolna, ul. Targowa, ul. Trzydziestolecia, ul. Wiatraczna, ul. Wieczorka, ul. Marii Skłodowskiej, ul. Zacisze, ul. Kasztanowa, ul. Topolowa
39.	Staroźreby-Kolonia	Staroźreby-Kolonia

Źródło: Opracowanie własne

Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Gminy Staroźreby oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Staroźrebach, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane dane przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Płocku oraz Posterunek Policji w Staroźrebach.

Analizę występowania negatywnych zjawisk na terenie gminy Staroźreby przeprowadzono w pięciu strefach, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Do każdej ze stref zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa	Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	2
Niepełnosprawność	Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	1
Bezrobocie	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	2
Ubóstwo	Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	1
Zagrożenie przestępczością	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	1
Bezpieczeństwo na drogach	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	1
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	2
Sfera środowiskowa		

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Przekroczenie standardów jakości powietrza	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	3
Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	2
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	3
Sfera techniczna		
Degradacja stanu technicznego zabytków	Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze	4

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod katem wskaźników ilościowych, porównując wartości średnie charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych do przeciętnych wartości dla Gminy Staroźreby – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla Gminy.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 2 wskaźniki w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla gminy Staroźreby),
- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla gminy Staroźreby).

Jednostki osadnicze, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla gminy Staroźreby, oznaczono kolorem jasnopomarańczowym. Natomiast kolorem białym oznaczono jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla gminy.

Tabela 3. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego

Strefa	Społeczna					
Obszar	**Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa**	**Niepełnosprawność**	**Bezrobocie**	**Ubóstwo**	**Zagrożenie przestępczością**	**Bezpieczeństwo na drogach**
Wskaźnik	**Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze**	**Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze**	**Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze**	**Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze**	**Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze**	**Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze**
Średnia dla gminy	**19,68%**	**39,85%**	**23,66%**	**42,64%**	**11,74**	**0,87**
Aleksandrowo	18,18%	66,67%	100,00%	100,00%	0,00	0,76
Begno	18,37%	50,00%	100,00%	100,00%	0,00	0,00
Bromierz	23,53%	11,76%	100,00%	35,29%	0,00	2,94
Bromierzyk	17,87%	9,09%	33,33%	15,15%	0,00	0,43
Brudzyno	14,14%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Bylino	23,90%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Dąbrusk	20,37%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Dłużniewo	10,78%	40,00%	0,00%	100,00%	9,80	3,92
Goszczyno	18,81%	33,33%	33,33%	100,00%	0,00	0,99
Nowa Góra	14,58%	17,24%	50,00%	34,48%	1,74	0,17
Karwowo	22,00%	0,00%	50,00%	100,00%	20,00	4,00
Kierz	9,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Krzywanice	18,57%	31,25%	0,00%	56,25%	14,29	0,71
Mieczyno	20,00%	33,33%	0,00%	55,56%	0,00	0,00
Mikołajewo	23,53%	20,00%	33,33%	80,00%	0,00	0,62
Nowa Wieś	17,60%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00	0,00

Strefa	Społeczna					
Obszar	**Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa**	**Niepełnosprawność**	**Bezrobocie**	**Ubóstwo**	**Zagrożenie przestępczością**	**Bezpieczeństwo na drogach**
Wskaźnik	**Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze**	**Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze**	**Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze**	**Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze**	**Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze**	**Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze**
Średnia dla gminy	**19,68%**	**39,85%**	**23,66%**	**42,64%**	**11,74**	**0,87**
Nowe Staroźreby	4,76%	10,00%	0,00%	80,00%	0,00	0,00
Nowy Bromierz	22,96%	12,50%	58,33%	25,00%	0,00	0,00
Nowy Bromierzyk	17,20%	23,81%	58,33%	38,10%	0,00	0,00
Płonna	17,93%	33,33%	100,00%	100,00%	0,00	0,00
Przeciszewo	19,40%	42,86%	50,00%	28,57%	0,00	0,00
Przeciszewo-Kolonia	18,31%	0,00%	100,00%	66,67%	0,00	0,00
Przedbórz	19,31%	20,00%	50,00%	100,00%	0,00	0,00
Przedpełce	19,35%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Rogowo	23,56%	20,00%	10,00%	46,67%	0,00	1,44
Rostkowo	20,00%	7,41%	40,00%	29,63%	0,00	0,00
Sarzyn	23,68%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00	0,00
Sędek	24,00%	100,00%	66,67%	100,00%	6,67	2,00
Słomkowo	14,52%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00	0,00
Staroźreby-Hektary	27,59%	25,00%	50,00%	62,50%	0,00	0,00
Stoplin	13,33%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00	0,00
Strzeszewo	19,23%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Szulbory	19,64%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00	0,00
Worowice-Wyroby	26,80%	0,00%	100,00%	26,32%	10,31	7,22
Zdziar Mały	23,38%	18,18%	100,00%	54,55%	0,00	0,00

Strefa	Społeczna					
Obszar	**Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa**	**Niepełnosprawność**	**Bezrobocie**	**Ubóstwo**	**Zagrożenie przestępczością**	**Bezpieczeństwo na drogach**
Wskaźnik	**Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze**	**Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze**	**Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze**	**Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze**	**Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze**	**Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze**
Średnia dla gminy	**19,68%**	**39,85%**	**23,66%**	**42,64%**	**11,74**	**0,87**
Zdziar Wielki	11,18%	21,43%	60,00%	35,71%	6,58	2,63
Staroźreby Obwód I	17,99%	29,17%	40,00%	62,50%	28,15	1,96
Staroźreby Obwód II	16,96%	25,00%	12,12%	62,50%	10,94	0,36
Staroźreby-Kolonia	19,42%	0,00%	0,00%	0,00%	10,75	0,00

Strefa	Gospodarcza	Środowiskowa		Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Przekroczenie standardów jakości powietrza	Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Degradacja stanu technicznego zabytków
Wskaźnik	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze
Średnia dla gminy	**3,58**	**68,49%**	**79,68%**	**36,37%**	**93,63%**	**35,71%**
Aleksandrowo	2,27	75,61%	78,43%	0,00%	100,00%	_____
Begno	4,08	86,67%	52,30%	0,00%	93,33%	_____
Bromierz	0,98	92,31%	75,51%	0,00%	92,00%	0,00%
Bromierzyk	3,40	90,41%	86,49%	0,00%	95,24%	33,33%
Brudzyno	3,03	79,41%	87,69%	0,00%	21,74%	_____
Bylino	0,63	66,67%	84,45%	0,00%	100,00%	0,00%
Dąbrusk	0,00	79,41%	77,82%	0,00%	84,38%	_____
Dłużniewo	6,86	81,40%	80,48%	0,00%	94,12%	_____
Goszczyno	1,98	77,78%	86,53%	0,00%	100,00%	_____
Nowa Góra	0,69	75,71%	75,84%	56,71%	100,00%	66,67%
Karwowo	2,00	86,05%	80,76%	0,00%	90,00%	_____
Kierz	0,00	66,67%	0,00%	0,00%	0,00%	_____
Krzywanice	5,00	76,56%	83,21%	0,00%	88,64%	_____
Mieczyno	6,67	83,33%	73,08%	0,00%	89,29%	_____
Mikołajewo	2,17	75,53%	77,53%	0,00%	86,75%	_____
Nowa Wieś	0,00	83,54%	83,99%	0,00%	100,00%	0,00%
Nowe Staroźreby	0,00	87,50%	84,01%	0,00%	93,33%	_____
Nowy Bromierz	1,48	100,00%	95,23%	0,00%	71,43%	_____
Nowy Bromierzyk	2,15	94,12%	82,86%	6,67%	90,00%	_____

Strefa	Gospodarcza	Środowiskowa		Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna
Obszar	Niski stopień przedsiębiorczości	Przekroczenie standardów jakości powietrza	Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi	Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Degradacja stanu technicznego zabytków
Wskaźnik	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze
Średnia dla gminy	**3,58**	**68,49%**	**79,68%**	**36,37%**	**93,63%**	**35,71%**
Płonna	2,07	79,07%	84,26%	0,00%	92,50%	_____
Przeciszewo	1,49	92,00%	92,63%	0,00%	95,65%	_____
Przeciszewo-Kolonia	1,41	100,00%	97,18%	0,00%	100,00%	_____
Przedbórz	2,07	85,71%	68,64%	15,38%	84,62%	_____
Przedpełce	2,69	86,89%	76,36%	0,00%	100,00%	50,00%
Rogowo	2,40	89,39%	84,00%	0,00%	90,63%	0,00%
Rostkowo	2,63	81,13%	93,73%	0,00%	87,76%	_____
Sarzyn	5,26	83,78%	81,75%	0,00%	97,30%	_____
Sędek	4,67	83,33%	77,48%	0,00%	86,05%	_____
Słomkowo	1,61	83,33%	67,50%	0,00%	84,21%	_____
Staroźreby-Hektary	1,72	44,44%	80,88%	0,00%	100,00%	_____
Stoplin	6,67	82,35%	77,69%	0,00%	77,78%	_____
Strzeszewo	0,00	87,50%	98,86%	0,00%	85,71%	_____
Szulbory	1,79	83,87%	75,75%	0,00%	96,55%	_____
Worowice-Wyroby	0,00	69,57%	82,93%	37,84%	86,49%	_____
Zdziar Mały	0,00	78,38%	86,31%	0,00%	85,29%	_____
Zdziar Wielki	2,63	78,87%	77,49%	0,00%	78,33%	_____
Staroźreby Obwód I	6,85	46,61%	69,72%	100,00%	100,00%	60,00%
Staroźreby Obwód II	7,20	42,98%	54,67%	100,00%	100,00%	20,00%

Strefa	Gospodarcza	Środowiskowa		Przestrzenno-funkcjonalna		Techniczna
Obszar	**Niski stopień przedsiębiorczości**	**Przekroczenie standardów jakości powietrza**	**Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi**	**Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych**	**Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych**	**Degradacja stanu technicznego zabytków**
Wskaźnik	**Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze**	**Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze**	**Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze**	**Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze**	**Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze**	**Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze**
Średnia dla gminy	**3,58**	**68,49%**	**79,68%**	**36,37%**	**93,63%**	**35,71%**
Staroźreby-Kolonia	4,85	71,59%	85,73%	62,96%	100,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono standaryzację każdego wskaźnika według następującego wzoru, w zależności od charakteru badanego zjawiska:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

lub

$$z = \frac{-x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:

x – nieustandaryzowana wartość wskaźnika dla danej,
μ – średnia wartość wskaźnika dla obszaru gminy,
σ – odchylenie standardowe.

Następnie dla każdej jednostki osadniczej obliczono wskaźnik syntetyczny, tj. średnią ważoną arytmetyczną ustandaryzowanych wskaźników, którym przyporządkowano poszczególne wagi wg następującego wzoru:

$$\overline{s} = \frac{\sum_{i=1}^{n} z_i t_i}{\sum_{i=1}^{n} t_i}$$

gdzie:

z – ustandaryzowana wartość wskaźnika dla jednostki,
t – waga wskaźnika,
n – liczba wskaźników.

Wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne i pokazuje, o ile dany wynik jest odległy od średniej wartości dla całej gminy, która ma wartość 0. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki osadnicze odznaczają się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne świadczą o stosunkowo dobrej sytuacji w danej jednostce. Ponadto im większa wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się większym natężeniem negatywnych zjawisk i analogicznie, im mniejsza wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się mniejszym natężeniem negatywnych zjawisk.

Proces delimitacji obszaru rewitalizacji w gminie Staroźreby polegał na obliczeniu wskaźnika syntetycznego, a następnie wybraniu jako obszar rewitalizacji tych, dla których wskaźnik ten przyjmuje największe wartości. W związku z limitem dotyczącym liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji, który maksymalnie może być zamieszkiwany przez 30% ogólnej liczby

mieszkańców Gminy, nie wszystkie jednostki z dodatnim wskaźnikiem syntetycznym zostały zaklasyfikowane jako obszar rewitalizacji. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono poniżej.

Tabela 4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego na terenie gminy Staroźreby

Wyszczególnienie	Sumaryczny wskaźnik syntetyczny	Czy obszar zdegradowany został wyznaczony jako obszar rewitalizacji?
Aleksandrowo	2,9647	TAK
Begno	3,3856	TAK
Bromierz	-1,7332	NIE
Bromierzyk	-2,0654	NIE
Dłużniewo	1,4984	NIE
Goszczyno	-1,1278	NIE
Nowa Góra	2,1006	TAK
Karwowo	4,8249	TAK
Krzywanice	-1,7125	NIE
Mikołajewo	-3,4904	NIE
Nowe Staroźreby	-11,9846	NIE
Nowy Bromierzyk	-0,3778	NIE
Płonna	0,6244	NIE
Przeciszewo	0,5976	NIE
Przeciszewo-Kolonia	4,6753	TAK
Przedbórz	-1,6038	NIE
Rogowo	-6,0736	NIE
Sędek	8,8898	TAK
Słomkowo	-9,5644	NIE
Staroźreby-Hektary	-7,0073	NIE
Stoplin	-6,1104	NIE
Worowice-Wyroby	5,1121	TAK
Zdziar Mały	-2,0271	NIE
Zdziar Wielki	-6,0940	NIE
Staroźreby Obwód I	10,4551	TAK

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa analiza pozwoliła na wyłonienie jednostek Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby oraz Staroźreby Obwód I, które na tle pozostałych obszarów wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów oraz ich pogłębiania się w czasie. W związku, iż wyznaczony obszar rewitalizacji

nie stanowi jednego obszaru został on podzielony na podobszary, które stanowią powyższe jednostki osadnicze, tj. podobszar Aleksandrowo, podobszar Begno, podobszar Nowa Góra, podobszar Karwowo, podobszar Przeciszewo-Kolonia, podobszar Sędek, podobszar Worowice-Wyroby i podobszar Staroźreby Obwód I.

Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

Ponadto przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się występowaniem na danym terenie istotnych cech wskazujących na ich duży potencjał dla rozwoju lokalnego w ramach rewitalizacji.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności obszaru rewitalizacji na tle całej gminy Staroźreby.

Tabela 5. Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji na tle gminy Staroźreby

Wyszczególnienie	Powierzchnia obszaru rewitalizacji (ha)	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy (%)	Liczba ludności obszaru rewitalizacji	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy
Aleksandrowo	45,36	0,33%	132	1,91%
Begno	37,43	0,27%	49	0,71%
Nowa Góra	120,30	0,87%	576	8,35%
Karwowo	45,71	0,33%	150	2,17%
Przeciszewo-Kolonia	54,08	0,39%	71	1,03%
Sędek	25,12	0,18%	150	2,17%
Worowice-Wyroby	37,46	0,27%	97	1,41%
Staroźreby Obwód I	97,45	0,71%	817	11,85%
Razem	**462,91**	**3,36%**	**2 042**	**29,61%**

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy Staroźreby wynosi 3,36%, natomiast udział liczby mieszkańców liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy wynosi 29,61%.

Na terenie gminy Staroźreby znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 10 lat (p=10%),
- o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat (p=1%),
- o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 500 lat (0,2%).

Szczególnie zagrożony na ryzyko wystąpienia powodzi jest podobszar rewitalizacji Staroźreby Obwód I. Dodatkowo, obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmuje nie bezpośrednio obszar rewitalizacji, lecz część jednostek, na terenie których został on wyznaczony. Takimi jednostkami są: Worobie-Wyroby oraz Aleksandrowo. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z treścią art. 77 ust. 1 pkt 3 lit a) oraz b) Prawa wodnego, zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji mogących zanieczyścić wody, jak również lokalizacji nowych cmentarzy. Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia, dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich, zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne, może, w drodze decyzji, zwolnić od wymienionych wyżej zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Staroźreby zostały przedstawione na mapach poniżej.

Rysunek 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Staroźreby

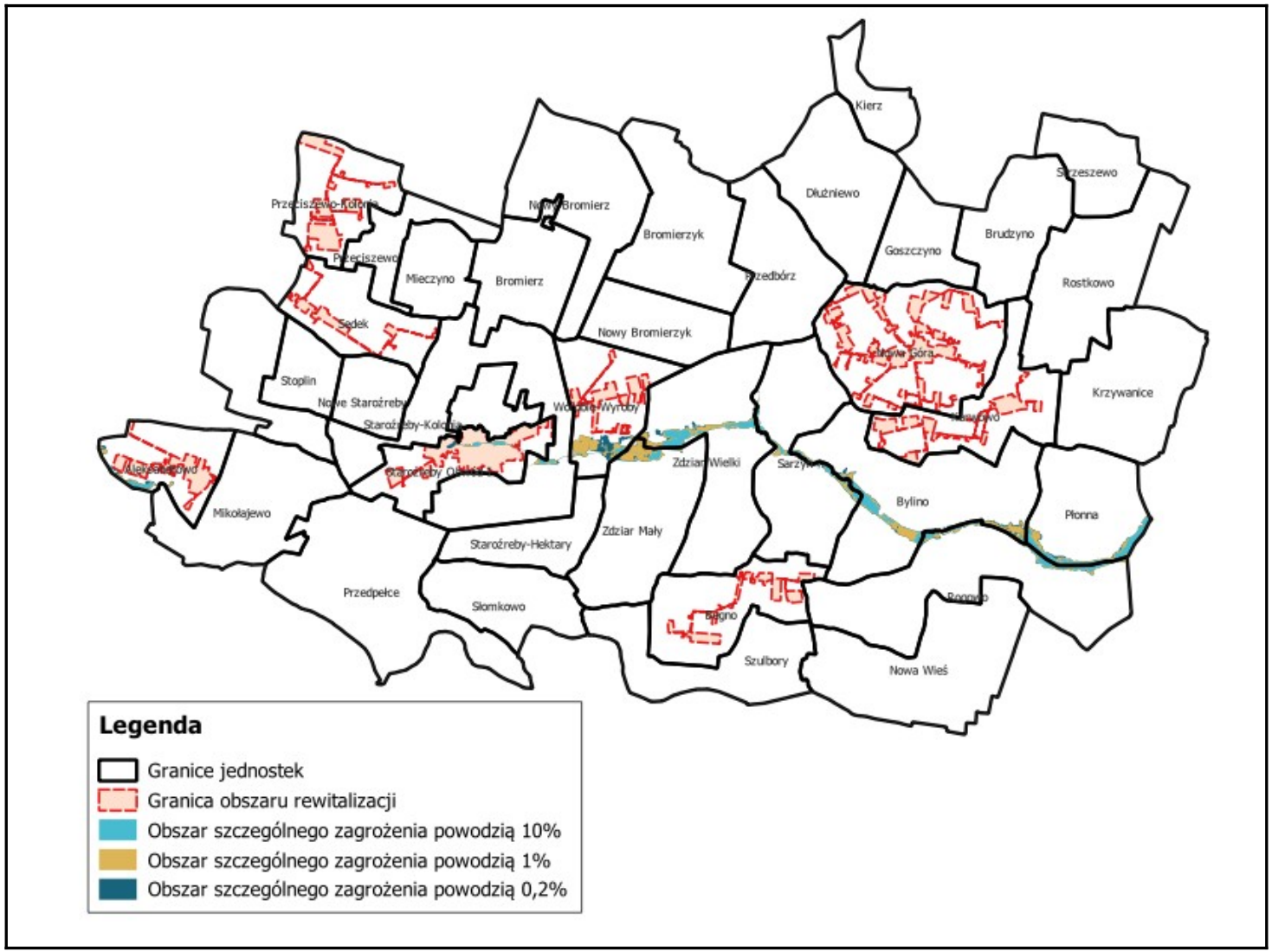

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych przestrzennych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Ponadto, na obszarze rewitalizacji wyznaczonym dla Gminy Staroźreby znajdują się obiekty zabytkowe. Zabytki wpisane do Rejestru Zabytków oraz ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków znajdujące się na terenie poszczególnych jednostek rewitalizacji to[1]:

1. Nowa Góra:

— zespół kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 237, data wpisania: 29.01.1979:
  - kościół, drewniany, 1723, przebudowany 1839, restaurowany 1894,
  - dzwonnica, murowana, koniec XIX wieku,
  - cmentarz przykościelny,

— zespół dworski:
  - dwór, murowany, 1880, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 236/1442/75 W, data wpisania: 22.05.1975, w stylu elektrycznym,
  - park, z 1 połowy XIX wieku, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 573, data wpisania 2.09.1987,

— cmentarz parafii rzymsko-katolickiej, założony około 1839 roku, powierzchnia 1,6 ha (dwa najstarsze nagrobki pochodzą z 1-szej połowy XIX wieku).

2. Staroźreby:

— zespół kościoła parafialnego p.w. św. Onufrego wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 457, data wpisania: 16.09.1978,
  - kościół neogotycki, murowany, 1855-1858, architekt Wojciech Bobiński, budowniczy: Józef Górski,
  - dzwonnica, murowana, koniec XIX wieku,
  - teren w obrębie muru cmentarnego,

— cmentarz rzymsko-katolicki, powierzchnia 2,5 ha. Założony w 2-giej ćwierci XIX wieku (najstarszy nagrobek pochodzi z 2-giej połowy XIX wieku, cmentarz porośnięty starodrzewem),

— dawny zajazd, ul. Płocka 47, obecnie dom mieszkalny, murowany, 1 połowa XIX wieku, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 144/554/62 W, data wpisania: 30.03.1962, w stylu klasycystycznym,

— zespół pałacowy, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem 31/108 W, data wpisania: 25.01.1958:
  - pałac, murowany, XVIII/XIX wiek, remontowany w latach 20 XX wieku,
  - neogotycka brama wjazdowa, murowana, 2 połowa XIX wieku,

[1] Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków

  - lamus (rozebrany),
  - park, początek XIX wieku – założenie w stylu klasycystycznym pochodzi z I połowy XIX wieku,
- młyn, murowany, 1936 rok,
- młyn parowy, murowany, 1918 rok,
- wiatrak koźlak, drewniany, 1927 rok,
- układ ruralistyczny wzorowany na klasycystycznych układach miast – zabudowa wokół prostokątnego rynku, z geometrycznie poprowadzonymi ulicami, z zakomponowanymi osiami widokowymi (np. od Rynku w kierunku plebani, dawny zajazd – z I-szej połowy XIX wieku – u wylotu drogi z Rynku, przy trasie przelotowej).

Przez teren gminy Staroźreby przebiega droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Głównym szlakiem komunikacyjnym gminy jest droga krajowa nr 10.

Ponadto przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia oraz zespół 3 gazociągów DN 700, 2x DN 500 Rembelszczyzna - Gustorzyn.

Ponadto zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z planowanej, budowalnej, przebudowywanej, remontowanej lub istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej WN, SN, nn, na podstawie przepisów odrębnych. Należy zachować lokalizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej oraz uwzględnić wynikające z jej istnienie obostrzenia z możliwością budowy nowej oraz rozbudowy, przebudowy i remontu istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej dystrybucyjne w obszarze rewitalizacji terenu. Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębi tychże linii z zapewnieniem swobodnego dostępu i dojazdu do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych słupów) w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii. W pasach technologicznych obowiązuje w szczególności zakaz sytuowania instalacji fotowoltaicznych, hałd, nasypów, sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, w tym obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej drzew na rasie linii wg przepisów odrębnych.

Szczegółowe informacje w zakresie zdiagnozowanych czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych znajdują się w diagnozie opracowanej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Staroźreby.

W dalszej części rozdziału dokonano diagnozy obszaru rewitalizacji w sferze społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

1.1. Aleksandrowo

Podobszar Aleksandrowo zajmuje powierzchnię 45,36 ha i jest zamieszkiwany przez 132 osoby.

Rysunek 3. Podobszar rewitalizacji Aleksandrowo

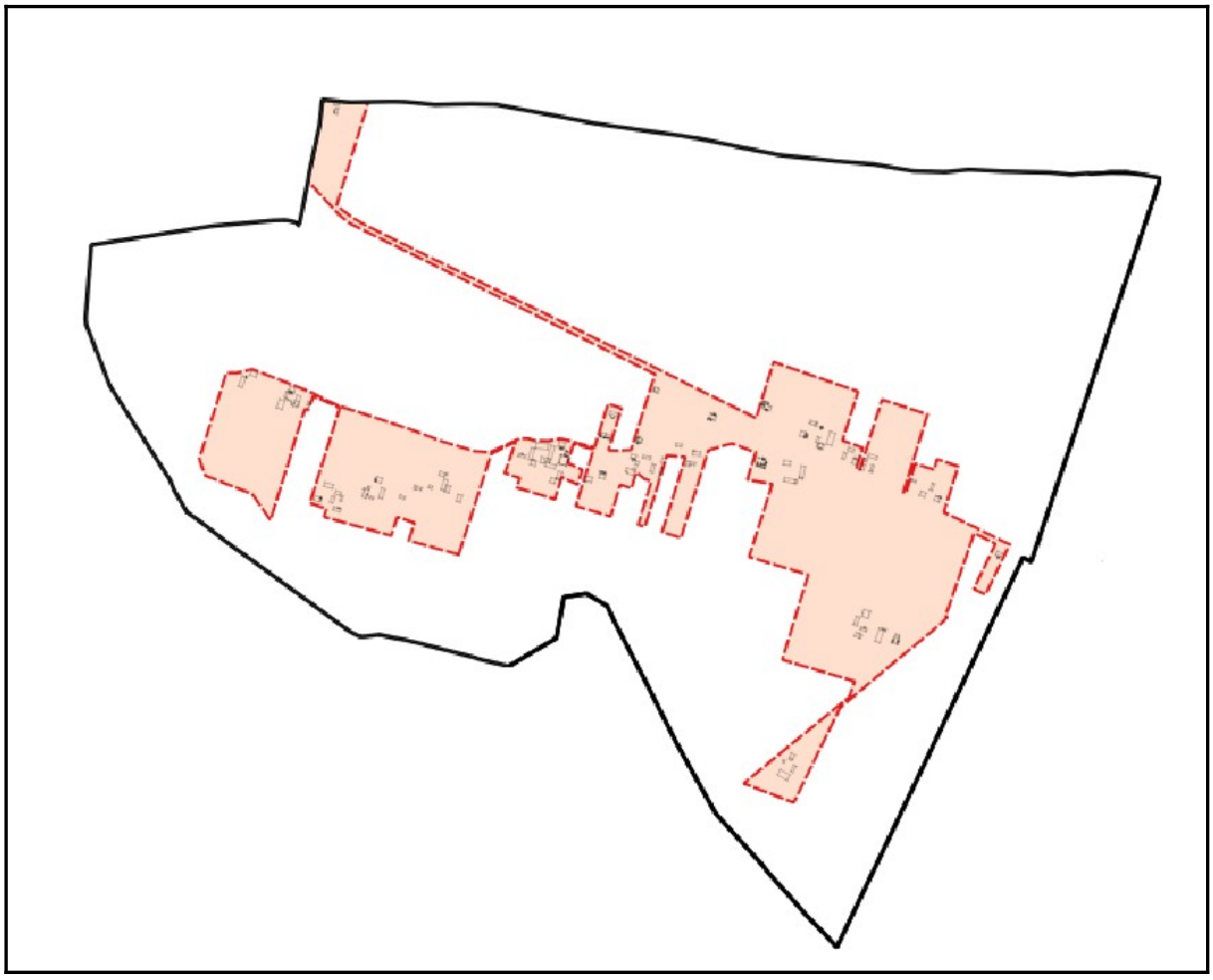

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Aleksandrowo wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 6. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze

Sfera społeczna	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**18,18%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**66,67%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,76**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna jednostki Aleksandrowo w wielu aspektach wypada gorzej niż średnia gminna, co może prowadzić do poważnych konsekwencji społecznych i gospodarczych. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym (18,18% wobec 19,68%) jest niższy, co wskazuje na postępujące starzenie się społeczeństwa, a w przyszłości może skutkować zmniejszeniem liczby osób aktywnych zawodowo i zwiększonym obciążeniem systemu opieki społecznej. Bardzo niepokojący jest wysoki odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (66,67% wobec 39,85%), co sugeruje, że duża część mieszkańców ma ograniczone możliwości podjęcia pracy i wymaga wsparcia, co wiąże się z

większymi wydatkami na pomoc socjalną oraz trudnościami w ich integracji zawodowej. Sytuacja na rynku pracy jest wyjątkowo trudna, gdyż 100% bezrobotnych ma wykształcenie niższe niż gimnazjalne, co oznacza brak podstawowych kwalifikacji i drastycznie ograniczone szanse na znalezienie zatrudnienia, prowadzące do długotrwałego wykluczenia społecznego. To z kolei jest bezpośrednio powiązane z wysokim poziomem ubóstwa – również 100% osób korzystających z pomocy społecznej spełnia jego przesłanki, co oznacza, że cała społeczność boryka się z trudnościami finansowymi, co może skutkować marginalizacją mieszkańców, ograniczonym dostępem do edukacji i słabszymi perspektywami dla kolejnych pokoleń. Jednym z pozytywnych aspektów jest brak przestępczości na 1000 mieszkańców, co może świadczyć o wysokim poziomie bezpieczeństwa, choć może być również efektem niewielkiej liczby mieszkańców i braku zgłaszanych wykroczeń. Sytuacja w zakresie bezpieczeństwa drogowego jest nieco lepsza niż średnia gminna, gdyż wskaźnik kolizji i wypadków drogowych wynosi 0,76 wobec 0,87, co sugeruje względnie stabilne warunki drogowe. Mimo kilku pozytywnych aspektów, Aleksandrowo boryka się z głębokimi problemami strukturalnymi, zwłaszcza w obszarze edukacji, zatrudnienia i ubóstwa, które wymagają pilnych działań w zakresie aktywizacji zawodowej, wsparcia edukacyjnego oraz programów poprawy jakości życia mieszkańców, by zapobiec dalszej degradacji społeczno-ekonomicznej.

Sfera gospodarcza

Tabela 7. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**2,27**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja gospodarcza Aleksandrowa wskazuje na niski poziom przedsiębiorczości w stosunku do średniej dla gminy, co może wpływać na hamowanie rozwoju lokalnej społeczności i rynku pracy. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi 2,27, co jest wartością wyraźnie niższą od średniej gminnej wynoszącej 3,58. Oznacza to, że mieszkańcy w mniejszym stopniu angażują się w działalność gospodarczą, co może wynikać z braku odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego, trudności administracyjnych lub ograniczonego popytu na usługi i produkty lokalne. Niska przedsiębiorczość przekłada się na mniejsze możliwości zatrudnienia, co w połączeniu z

wysokim poziomem bezrobocia i ubóstwa może prowadzić do dalszego pogłębiania problemów społecznych w tej jednostce.

Sfera środowiskowa

Tabela 8. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**75,61%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**78,43%**

Źródło: Opracowanie własne

Podczas analizy sfery środowiskowej w jednostce Aleksandrowie zaobserwowano wysoki udział budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel (75,61% wobec 68,49% w gminie), co może przyczyniać się do pogorszenia jakości powietrza i zwiększonej emisji szkodliwych substancji. Problemem pozostaje również zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi – 78,43% zinwentaryzowanego azbestu wciąż wymaga unieszkodliwienia, co oznacza, że problem nie został jeszcze w pełni rozwiązany. Wysokie wykorzystanie węgla oraz obecność azbestu mogą negatywnie wpływać na zdrowie mieszkańców i stan środowiska.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 9. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna Aleksandrowa wskazuje na całkowity brak skanalizowania budynków mieszkalnych, co oznacza, że mieszkańcy nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej i muszą korzystać z alternatywnych rozwiązań, takich jak szamba. Jest to poważne ograniczenie, które negatywnie wpływa na jakość życia i stan środowiska. Pozytywnym aspektem jest natomiast pełne zwodociągowanie budynków mieszkalnych – 100% nieruchomości ma dostęp do sieci wodociągowej, co zapewnia mieszkańcom bieżącą wodę na poziomie lepszym niż średnia gminna.

Sfera techniczna

Tabela 10. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**-----**

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie jednostki Aleksandrowo nie występują żadne zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w związku z czym nie jest możliwe określenie sytuacji jednostki w sferze technicznej w odniesieniu do sytuacji na terenie całej gminy.

1.2. Begno

Podobszar Begno zajmuje powierzchnię 37,43 ha i jest zamieszkiwany przez 49 osób.

Rysunek 4. Podobszar rewitalizacji Begno

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Begno wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 11. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**18,37%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**50,00%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	

Sfera społeczna	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna jednostki Begno jest wyraźnie trudniejsza niż średnia dla całej gminy, co może prowadzić do szeregu negatywnych skutków w różnych aspektach życia mieszkańców. Starzejące się społeczeństwo, na co wskazuje niższy niż średnia gminna udział osób w wieku przedprodukcyjnym (18,37% wobec 19,68%), może w przyszłości skutkować niedoborem osób aktywnych zawodowo, co negatywnie wpłynie na lokalną gospodarkę

i zwiększy zapotrzebowanie na wsparcie dla seniorów. Wysoki odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (50% wobec 39,85% w skali gminy) oznacza, że w Begnie problem ten jest bardziej nasilony, co może prowadzić do trudności w integracji społecznej tych osób i większego obciążenia finansowego dla lokalnych instytucji pomocowych. W jednostce znajduje się również 100% bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne, co oznacza brak kwalifikacji zawodowych i niskie szanse na znalezienie zatrudnienia. W dłuższej perspektywie może to skutkować trwałym wykluczeniem społecznym, pogłębiającym się ubóstwem i zależnością od pomocy społecznej. Z tym problemem bezpośrednio wiąże się fakt, że wszystkie osoby korzystające z pomocy społecznej spełniają kryteria ubóstwa (100% wobec 42,64% w gminie), co może prowadzić do dalszej marginalizacji mieszkańców, ograniczonego dostępu do edukacji i usług zdrowotnych oraz większego ryzyka dziedziczenia biedy przez kolejne pokolenia. Brak odnotowanych przestępstw na 1000 mieszkańców może świadczyć o wysokim poziomie

bezpieczeństwa, jednak równie dobrze może wynikać z niskiej liczby mieszkańców lub braku zgłaszania wykroczeń. Sytuacja pod względem bezpieczeństwa drogowego wygląda lepiej niż w skali gminy, gdyż nie odnotowano tu żadnych wypadków ani kolizji, co może wynikać z mniejszego natężenia ruchu drogowego. Jednak te pozytywne aspekty nie zmieniają faktu, że Begno zmaga się z poważnymi problemami społecznymi, zwłaszcza w obszarach edukacji, zatrudnienia i ubóstwa. Bez zdecydowanych działań zmierzających do podniesienia poziomu wykształcenia mieszkańców i ich aktywizacji zawodowej, jednostka ta może borykać się z dalszym pogłębianiem kryzysu społeczno-ekonomicznego, co jeszcze bardziej ograniczy perspektywy jej rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców.

Sfera gospodarcza

Tabela 12. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**4,08**

Źródło: Opracowanie własne

W przeciwieństwie do wielu innych jednostek, Begno wyróżnia się wyższym niż średnia dla gminy poziomem przedsiębiorczości. Liczba zarejestrowanych firm na 100 mieszkańców wynosi 4,08, co sugeruje większą aktywność gospodarczą w tej społeczności. Może to oznaczać, że mieszkańcy chętniej podejmują inicjatywy biznesowe, co może przekładać się na lepsze możliwości zatrudnienia oraz większą samowystarczalność ekonomiczną jednostki. Wysoki poziom przedsiębiorczości może być także wynikiem lepszych warunków infrastrukturalnych lub korzystniejszych lokalnych uwarunkowań rynkowych, które sprzyjają prowadzeniu działalności gospodarczej.

Sfera środowiskowa

Tabela 13. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**

Sfera środowiskowa	
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**86,67%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**52,30%**

Źródło: Opracowanie własne

Begno charakteryzuje się jednym z najwyższych wskaźników korzystania z pieców węglowych (86,67% wobec 68,49% w gminie), co stanowi poważne zagrożenie dla jakości powietrza
i może przyczyniać się do problemu smogu. Pozytywną informacją jest natomiast stosunkowo niski poziom zalegających wyrobów azbestowych – 52,30% w porównaniu do 79,68%
w gminie. Oznacza to, że w tej jednostce podjęto skuteczniejsze działania w zakresie usuwania azbestu, co zmniejsza ryzyko negatywnego wpływu na zdrowie mieszkańców.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 14. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**93,33%**

Źródło: Opracowanie własne

W Begnie sytuacja jest podobna do tej w Aleksandrowie – brak skanalizowania budynków mieszkalnych, co oznacza, że mieszkańcy są zmuszeni do korzystania z innych systemów odprowadzania ścieków. Może to stanowić problem pod względem środowiskowym oraz utrudniać dalszy rozwój infrastrukturalny miejscowości. Jeśli chodzi o dostęp do sieci wodociągowej, 93,33% budynków jest podłączonych, co oznacza, że niemal wszyscy

mieszkańcy mają dostęp do bieżącej wody, a sytuacja w tym zakresie nie odbiega znacząco od średniej gminnej.

Sfera techniczna

Tabela 15. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**-----**

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie jednostki Begno nie występują żadne zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w związku z czym nie jest możliwe określenie sytuacji jednostki w sferze technicznej w odniesieniu do sytuacji na terenie całej gminy.

1.3. Nowa Góra

Podobszar Nowa Góra zajmuje powierzchnię 120,30 ha i jest zamieszkiwany przez 576 osób.

Rysunek 5. Podobszar rewitalizacji Nowa Góra

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Nowa Góra wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 16. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**14,58%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**17,24%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**50,00%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**34,48%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**1,74**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,17**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna Nowej Góry w wielu aspektach odbiega od średniej gminnej, co może prowadzić do negatywnych konsekwencji dla mieszkańców i dalszego osłabienia lokalnej społeczności. Bardzo niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym (14,58% wobec 19,68% w gminie) wskazuje na szybkie starzenie się populacji, co w przyszłości może skutkować niedoborem siły roboczej, osłabieniem lokalnej gospodarki i problemami z utrzymaniem usług publicznych. Choć niższy niż średnia gminna odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (17,24% wobec 39,85%) sugeruje mniejsze zapotrzebowanie na wsparcie socjalne, może to również oznaczać trudności w dostępie do niezbędnych świadczeń lub ich niewystarczającą ofertę. Poważnym problemem jest natomiast wysoki odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne (50% wobec 23,66% w gminie), co znacznie ogranicza ich możliwości zatrudnienia i może prowadzić do trwałego wykluczenia społecznego oraz uzależnienia od pomocy społecznej. Sytuacja związana z ubóstwem (34,48% wobec 42,64% w gminie) jest nieco lepsza niż średnia, ale wciąż oznacza, że znaczna część mieszkańców zmaga się z trudnościami finansowymi, co może prowadzić do ograniczonego dostępu do edukacji, gorszych warunków życia i niższych perspektyw dla młodszych pokoleń. Pozytywnym aspektem jest stosunkowo niski wskaźnik przestępczości (1,74 wobec 11,74 w gminie), co może świadczyć o względnym bezpieczeństwie mieszkańców. Pod względem bezpieczeństwa drogowego sytuacja wygląda korzystnie, gdyż wskaźnik kolizji i wypadków wynosi 0,17 wobec 0,87 w gminie, co może wynikać z mniejszego natężenia ruchu. Mimo kilku pozytywnych wskaźników Nowa Góra zmaga się z poważnymi wyzwaniami, zwłaszcza w obszarze zatrudnienia i edukacji, które w dłuższej perspektywie mogą prowadzić do dalszej marginalizacji społecznej i ograniczonych możliwości rozwoju tej jednostki.

Sfera gospodarcza

Tabela 17. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,69**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja gospodarcza Nowej Góry jest bardzo trudna, ponieważ wskaźnik przedsiębiorczości jest tu niezwykle niski – wynosi jedynie 0,69, co jest wartością znacznie odbiegającą od średniej gminnej (3,58). Tak niski poziom działalności gospodarczej może świadczyć

o braku inicjatyw biznesowych wśród mieszkańców, co negatywnie wpływa na dostępność miejsc pracy i rozwój lokalnej gospodarki. Może to wynikać z ograniczonego kapitału, trudnych warunków rynkowych lub niewystarczającego wsparcia dla przedsiębiorców. Brak lokalnych firm oznacza również, że mieszkańcy są bardziej zależni od pracy poza swoją jednostką, co może pogłębiać problemy związane z bezrobociem i migracją zarobkową.

Sfera środowiskowa

Tabela 18. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**75,71%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**75,84%**

Źródło: Opracowanie własne

W Nowej Górze jakość powietrza może być zagrożona ze względu na wysoki udział budynków ogrzewanych piecem na węgiel (75,71% wobec 68,49% w gminie). Choć sytuacja nie odbiega drastycznie od średniej gminnej, to nadal stanowi istotny problem środowiskowy. Problemem pozostaje także azbest – 75,84% zinwentaryzowanych wyrobów wymaga unieszkodliwienia, co wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań związanych z jego usuwaniem.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 19. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**56,71%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**

Źródło: Opracowanie własne

Nowa Góra wyróżnia się na tle innych jednostek stosunkowo wysokim stopniem skanalizowania budynków mieszkalnych, który wynosi 56,71%, co oznacza, że większość mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej, choć wynik ten jest nadal poniżej optymalnego poziomu. Pełne zwodociągowanie budynków (100%) jest dużym atutem, gwarantującym mieszkańcom stały dostęp do wody pitnej i pozytywnie wpływającym na jakość życia.

Sfera techniczna

Tabela 20. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**66,67%**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja techniczna Nowej Góry jest niepokojąca, szczególnie w kontekście stanu zachowania zabytków. Aż 66,67% obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się w złym stanie technicznym, co jest wynikiem znacznie gorszym niż średnia gminna wynosząca 35,71%. Wskazuje to na poważne problemy związane z konserwacją i ochroną dziedzictwa kulturowego, które mogą prowadzić do dalszej degradacji cennych obiektów architektonicznych. Taki stan rzeczy może wynikać z braku środków na renowacje, niedostatecznej opieki nad zabytkami lub braku zainteresowania inwestorów i władz lokalnych w ich ochronę. Dalsze zaniedbania mogą prowadzić do utraty historycznej wartości tych obiektów oraz pogorszenia estetyki i atrakcyjności turystycznej jednostki.

1.4. Karwowo

Podobszar Karowo zajmuje powierzchnię 45,71 ha i jest zamieszkiwany przez 150 osób.

Rysunek 6. Podobszar rewitalizacji Karwowo

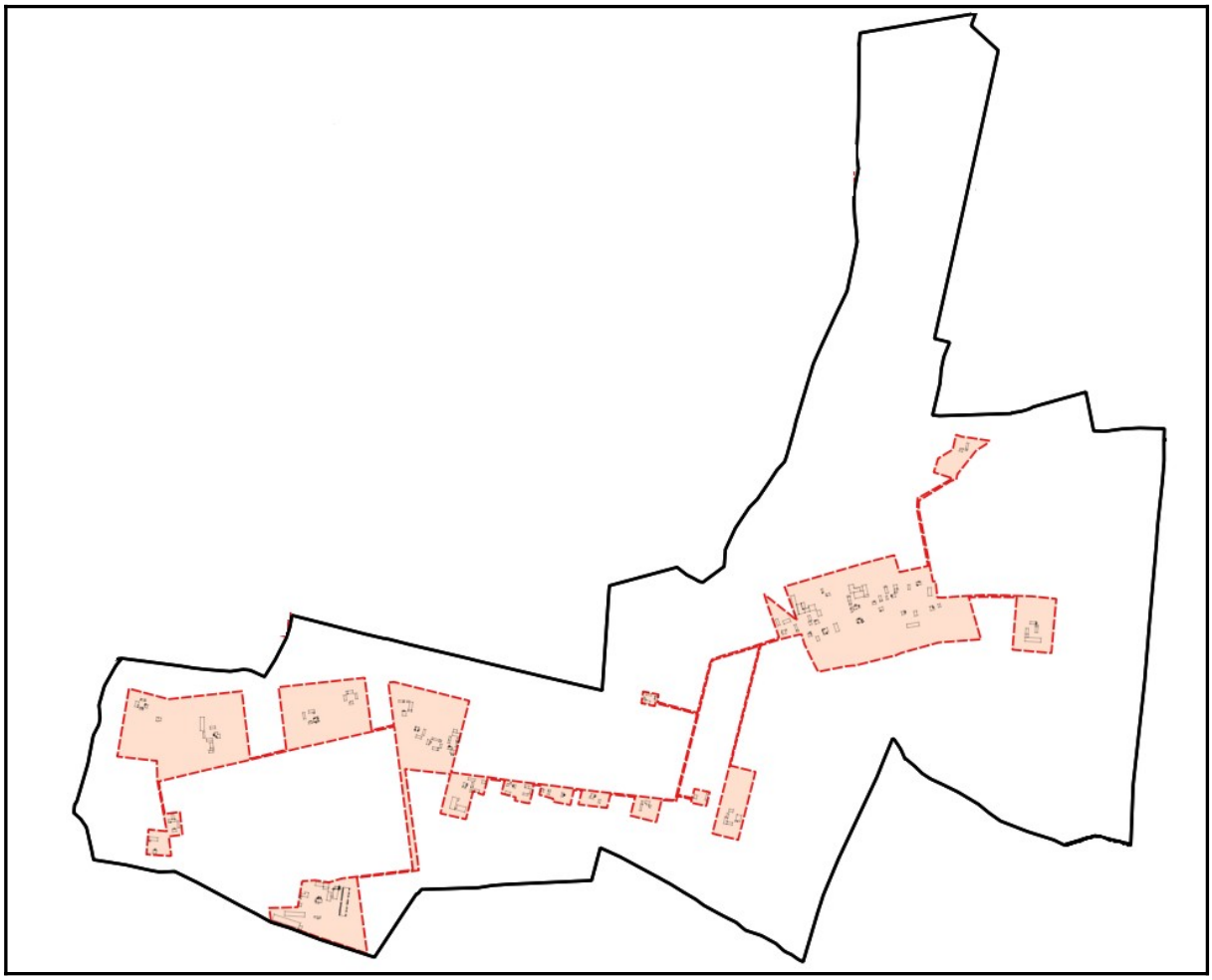

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Karwowo wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 21. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**22,00%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej	**39,85%**

Sfera społeczna	
gminy	
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**50,00%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**20,00**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**4,00**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna Karwowa różni się od średniej gminnej w kilku istotnych aspektach, co może prowadzić do zarówno pozytywnych, jak i negatywnych konsekwencji dla lokalnej społeczności. Wyższy niż średnia gminna udział osób w wieku przedprodukcyjnym (22% wobec 19,68%) sugeruje, że miejscowość ta charakteryzuje się stosunkowo młodą populacją, co w przyszłości może sprzyjać rozwojowi lokalnej gospodarki i poprawie sytuacji na rynku pracy. Zaskakująco niski wskaźnik niepełnosprawności (0% wobec 39,85% w gminie) może świadczyć o braku zgłoszeń lub niepełnym dostępie do pomocy społecznej, a niekoniecznie

o lepszej kondycji zdrowotnej mieszkańców. Z kolei wysoki odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne (50% wobec 23,66%) oznacza poważne wyzwanie związane z aktywizacją zawodową – niskie kwalifikacje znacząco utrudniają dostęp do rynku pracy i zwiększają ryzyko długotrwałego bezrobocia. Szczególnie niepokojący jest fakt, że 100% osób korzystających z pomocy społecznej spełnia kryteria ubóstwa, co wskazuje na skrajnie trudną sytuację materialną mieszkańców i zagrożenie

marginalizacją społeczną, zwłaszcza wśród rodzin z dziećmi. Bardzo wysoki wskaźnik przestępczości (20 na 1000 mieszkańców wobec 11,74 w gminie) może wskazywać na poważne problemy społeczne, które mogą wynikać z bezrobocia i trudnych warunków materialnych, prowadząc do wzrostu patologii i osłabienia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Dodatkowym problemem jest wysoki wskaźnik kolizji i wypadków drogowych (4,00 wobec 0,87 w gminie), co sugeruje, że lokalna infrastruktura drogowa może być niewystarczająca lub że mieszkańcy są narażeni na większe ryzyko związane z ruchem drogowym. Pomimo korzystnego wskaźnika dotyczącego struktury wiekowej, Karwowo boryka się z poważnymi problemami społecznymi, które wymagają pilnych działań w zakresie edukacji, aktywizacji zawodowej oraz poprawy bezpieczeństwa, zarówno w kontekście przestępczości, jak i ruchu drogowego. Bez odpowiedniego wsparcia sytuacja ta może się pogarszać, prowadząc do dalszej degradacji społecznej i ograniczenia możliwości rozwoju mieszkańców.

Sfera gospodarcza

Tabela 22. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**2,00**

Źródło: Opracowanie własne

Karwowo charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości – liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi 2,00, co jest wartością niższą niż średnia dla gminy (3,58). Oznacza to, że w miejscowości istnieje ograniczona liczba lokalnych firm, co wpływa na mniejszą liczbę miejsc pracy i ograniczone możliwości rozwoju zawodowego mieszkańców. Taka sytuacja może skutkować odpływem ludności do innych, bardziej rozwiniętych gospodarczo obszarów oraz większym uzależnieniem mieszkańców od pracy poza swoją jednostką.

Sfera środowiskowa

Tabela 23. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**86,05%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**80,76%**

Źródło: Opracowanie własne

Karwowo ma jeden z najwyższych wskaźników wskazujących na stosowania pieców węglowych (86,05% wobec 68,49% w gminie), co oznacza zwiększone ryzyko zanieczyszczenia powietrza i związane z tym negatywne konsekwencje zdrowotne. Dodatkowo problemem jest wysoki odsetek wyrobów azbestowych wymagających unieszkodliwienia (80,76% wobec 79,68% w gminie), co wskazuje na konieczność podjęcia działań w zakresie eliminacji tej szkodliwej substancji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 24. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**90,00%**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja w Karwowie jest problematyczna, ponieważ żaden budynek mieszkalny nie jest podłączony do sieci kanalizacyjnej, co może powodować trudności sanitarno-higieniczne

oraz zwiększać ryzyko degradacji środowiska. W zakresie dostępu do wody pitnej 90% budynków jest podłączonych do sieci wodociągowej, co oznacza, że większość mieszkańców ma zapewniony dostęp do bieżącej wody, choć wynik ten jest nieco niższy niż średnia dla całej gminy.

Sfera techniczna

Tabela 25. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**-----**

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie jednostki Karwowo nie występują żadne zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w związku z czym nie jest możliwe określenie sytuacji jednostki w sferze technicznej w odniesieniu do sytuacji na terenie całej gminy.

1.5. Przeciszewo-Kolonia

Podobszar Przeciszewo-Kolonia zajmuje powierzchnię 54,08 ha i jest zamieszkiwany przez 71 osób.

Rysunek 7. Podobszar rewitalizacji Przeciszewo-Kolonia

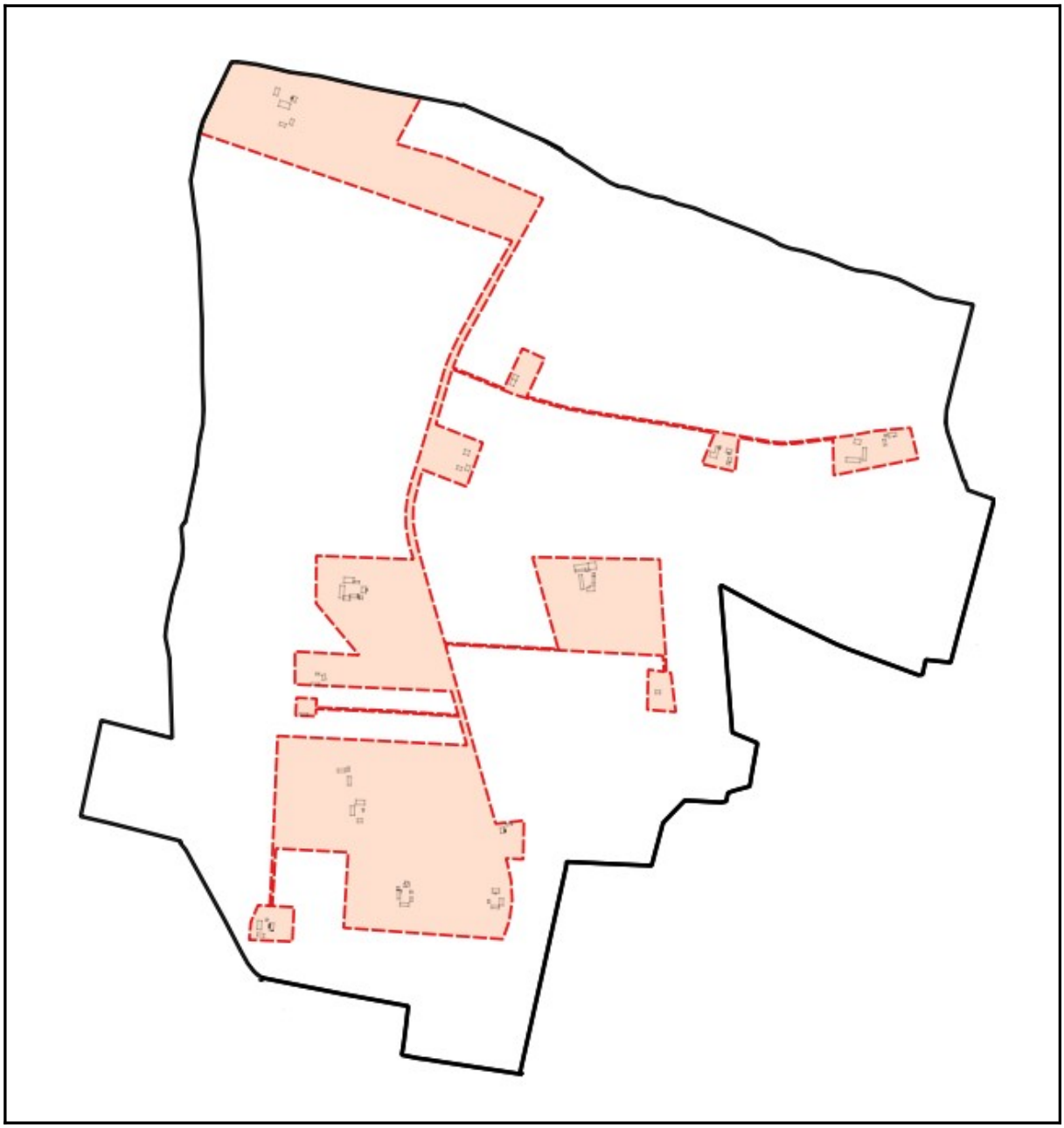

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Przeciszewo-Kolonia wypada

w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 26. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**18,31%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**66,67%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna jednostki Przeciszewo-Kolonia jest w wielu aspektach gorsza niż średnia dla gminy, co może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji społecznych i ekonomicznych. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym (18,31% wobec 19,68% w gminie) jest nieco niższy, co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczności i może

w przyszłości skutkować spadkiem liczby osób aktywnych zawodowo, co negatywnie wpłynie na lokalną gospodarkę i system opieki społecznej. Wskaźnik niepełnosprawności w tej jednostce wynosi 0%, co może oznaczać, że mieszkańcy albo nie zgłaszają się po wsparcie, albo nie mają dostępu do odpowiednich świadczeń, a niekoniecznie świadczy o lepszej kondycji zdrowotnej społeczności. Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest wysoki odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne, który wynosi aż 100% wobec 23,66% w całej gminie. Oznacza to, że wszystkie osoby pozostające bez pracy mają bardzo ograniczone możliwości zatrudnienia, co może prowadzić do trwałego wykluczenia społecznego, dalszego pogłębiania się ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej. Potwierdza to również wysoki wskaźnik ubóstwa – 66,67% osób korzystających z pomocy społecznej spełnia jego przesłanki, co oznacza, że większość mieszkańców boryka się z trudną sytuacją finansową, ograniczonym dostępem do edukacji i niskimi perspektywami na poprawę swojej sytuacji życiowej. Brak odnotowanych przestępstw na 1000 mieszkańców może sugerować wysoki poziom bezpieczeństwa, ale równie dobrze może wynikać z niskiej liczby zgłoszeń, a nie faktycznego braku zagrożeń. Pozytywną informacją jest również brak odnotowanych kolizji i wypadków drogowych, co może wynikać z niskiego natężenia ruchu lub większej ostrożności kierowców. Mimo to Przeciszewo-Kolonia stoi przed poważnym wyzwaniem związanym z edukacją i aktywizacją zawodową mieszkańców, ponieważ bez podjęcia działań w tym zakresie istnieje wysokie ryzyko dalszego pogłębiania się problemów społecznych, w tym ubóstwa i trwałego bezrobocia, co może prowadzić do dalszej marginalizacji tej jednostki.

Sfera gospodarcza

Tabela 27. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**1,41**

Źródło: Opracowanie własne

Przedsiębiorczość w Przeciszewie-Kolonii jest na bardzo niskim poziomie, co potwierdza wskaźnik 1,41 zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców przy średniej gminnej wynoszącej 3,58. Tak niska aktywność gospodarcza może wynikać z trudności w prowadzeniu działalności, ograniczonego rynku zbytu czy braku lokalnych inwestycji. Niedostateczny rozwój przedsiębiorczości negatywnie wpływa na sytuację na

rynku pracy i perspektywy mieszkańców, ograniczając ich możliwości zarobkowe i zwiększając zależność od pomocy społecznej.

Sfera środowiskowa

Tabela 28. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**97,18%**

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie budynki mieszkalne w tej jednostce ogrzewane są piecami na węgiel (100%), co oznacza bardzo duże obciążenie dla jakości powietrza i zwiększone ryzyko chorób układu oddechowego. Problemem jest również bardzo wysoki odsetek wyrobów azbestowych, które wciąż wymagają unieszkodliwienia (97,18% wobec 79,68% w gminie), co może stanowić istotne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 29. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**

Źródło: Opracowanie własne

W Przeciszewie-Kolonii występuje całkowity brak kanalizacji, co stanowi poważny problem infrastrukturalny i wpływa negatywnie na komfort życia mieszkańców. Pozytywnym aspektem jest natomiast pełne zwodociągowanie budynków mieszkalnych – 100% gospodarstw domowych ma dostęp do sieci wodociągowej, co zapewnia stabilne warunki sanitarne i jest istotnym elementem codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Sfera techniczna

Tabela 30. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**-----**

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie jednostki Przeciszewo-Kolonia nie występują żadne zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w związku z czym nie jest możliwe określenie sytuacji jednostki w sferze technicznej w odniesieniu do sytuacji na terenie całej gminy.

1.6. Sędek

Podobszar Sędek zajmuje powierzchnię 25,12 ha i jest zamieszkiwany przez 150 osób.

Rysunek 8. Podobszar rewitalizacji Sędek

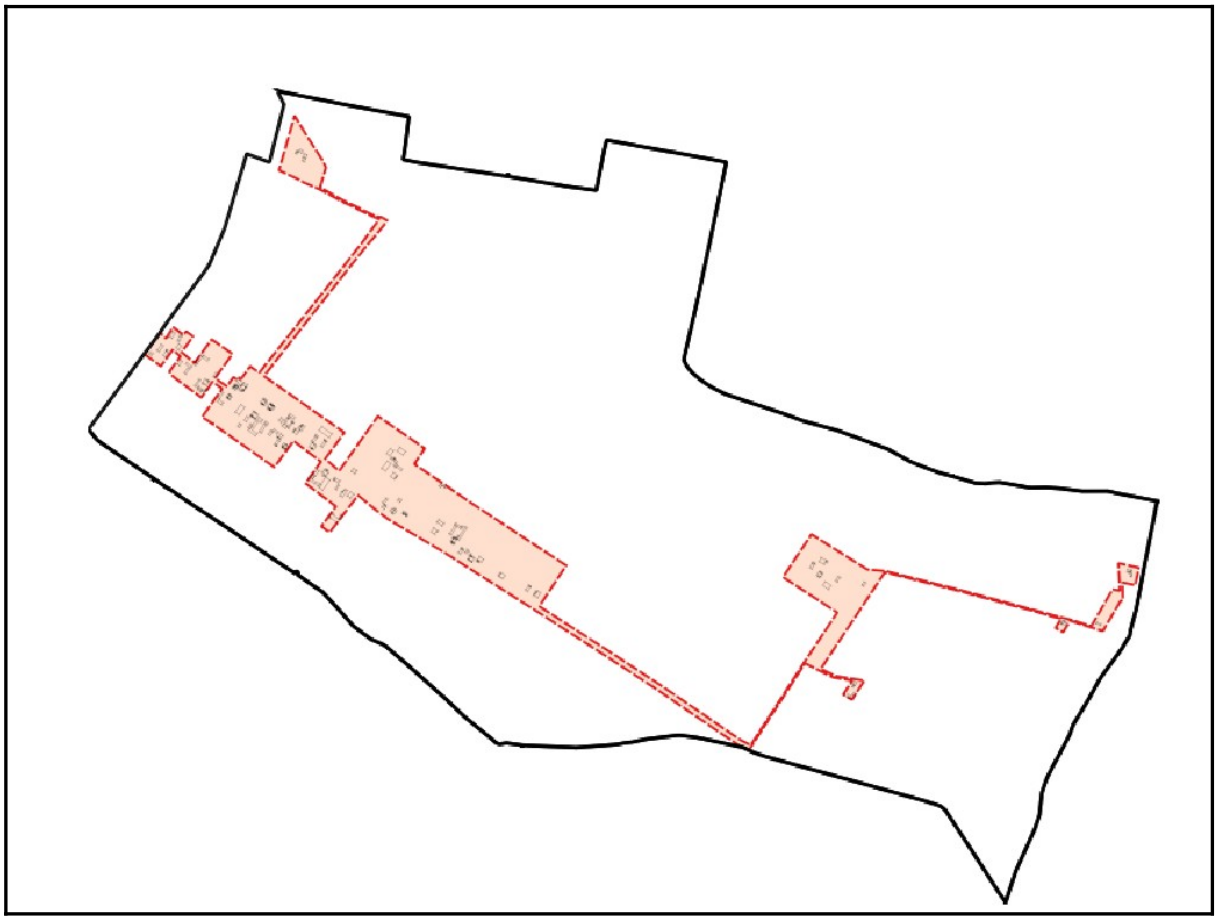

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Sędek wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 31. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**24,00%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**

Sfera społeczna	
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**66,67%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**6,67**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**2,00**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna jednostki Sędek wykazuje zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty w porównaniu do średniej dla całej gminy. Wyższy niż średnia gminna udział osób w wieku przedprodukcyjnym (24% wobec 19,68%) sugeruje, że społeczność ta ma stosunkowo młody charakter, co może pozytywnie wpłynąć na przyszły rozwój gospodarczy i stabilność demograficzną. Jednak bardzo wysoki odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (100% wobec 39,85%) wskazuje na poważny problem związany z ograniczeniami zdrowotnymi mieszkańców, co może generować większe potrzeby w zakresie opieki społecznej i zdrowotnej oraz utrudniać aktywizację zawodową tej grupy. Również wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób z wykształceniem niższym niż gimnazjalne (66,67% wobec 23,66%) pokazuje, że wielu mieszkańców ma bardzo ograniczone możliwości zatrudnienia, co prowadzi do wysokiego ryzyka długotrwałego wykluczenia zawodowego

i zwiększa zależność od pomocy społecznej. Potwierdza to także fakt, że 100% osób korzystających ze świadczeń socjalnych spełnia przesłanki ubóstwa, co sugeruje, że Sędek boryka się z poważnymi trudnościami ekonomicznymi, które mogą skutkować dalszą

marginalizacją społeczności, ograniczonym dostępem do edukacji i niskimi perspektywami na poprawę sytuacji. Poziom przestępczości (6,67 na 1000 mieszkańców wobec 11,74 w gminie) jest niższy niż średnia gminna, co może sugerować względnie bezpieczne otoczenie, choć nadal występują incydenty wymagające uwagi. Bardziej niepokojąca jest sytuacja w zakresie bezpieczeństwa drogowego – wskaźnik kolizji i wypadków (2,00 wobec 0,87 w gminie) wskazuje na zwiększone zagrożenie na drogach, co może wynikać z niewystarczającej infrastruktury lub większego natężenia ruchu. Sędek, mimo korzystnej struktury wiekowej, zmaga się z poważnymi problemami w zakresie zatrudnienia, ubóstwa i opieki społecznej, co wskazuje na konieczność podjęcia działań mających na celu poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców, zwiększenie dostępności edukacji oraz rozwój lokalnej infrastruktury.

Sfera gospodarcza

Tabela 32. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**4,67**

Źródło: Opracowanie własne

Jednostka Sędek wyróżnia się wysokim poziomem przedsiębiorczości w porównaniu do innych jednostek – liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi 4,67 i jest wyższa od średniej gminnej (3,58). Oznacza to, że mieszkańcy częściej podejmują działalność gospodarczą, co może wskazywać na lepsze warunki do rozwoju biznesu lub większą inicjatywę lokalnej społeczności. Wyższy poziom przedsiębiorczości przekłada się na większą dostępność miejsc pracy i lepsze możliwości ekonomiczne dla mieszkańców, co może pozytywnie wpływać na ogólną sytuację gospodarczą tej jednostki.

Sfera środowiskowa

Tabela 33. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej	**68,49%**

Sfera środowiskowa	
gminy	
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**83,33%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**77,48%**

Źródło: Opracowanie własne

Sędek boryka się z wysokim odsetkiem budynków ogrzewanych węglem (83,33% wobec 68,49% w gminie), co wpływa na zanieczyszczenie powietrza i może przyczyniać się do problemu smogu. Sytuacja z azbestem jest nieco lepsza – 77,48% wyrobów wciąż wymaga unieszkodliwienia, co jest wynikiem nieco lepszym niż średnia gminna, ale nadal wskazuje na potrzebę działań w tym zakresie.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 34. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**86,05%**

Źródło: Opracowanie własne

W Sędku również żaden budynek mieszkalny nie jest podłączony do sieci kanalizacyjnej, co utrudnia prawidłowe gospodarowanie ściekami i może prowadzić do zanieczyszczenia środowiska. Pod względem dostępu do wody pitnej 86,05% budynków korzysta z sieci wodociągowej, co oznacza, że część mieszkańców może być uzależniona od indywidualnych ujęć wody, takich jak studnie. Jest to wartość niższa niż średnia gminna, co wskazuje na potrzebę dalszych inwestycji w tym zakresie.

Sfera techniczna

Tabela 35. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	-----

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie jednostki Sędek nie występują żadne zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w związku z czym nie jest możliwe określenie sytuacji jednostki w sferze technicznej w odniesieniu do sytuacji na terenie całej gminy.

1.7. Worowice-Wyroby

Podobszar Worowice-Wyroby zajmuje powierzchnię 37,46 ha i jest zamieszkiwany przez 97 osób.

Rysunek 9. Podobszar rewitalizacji Worowice-Wyroby

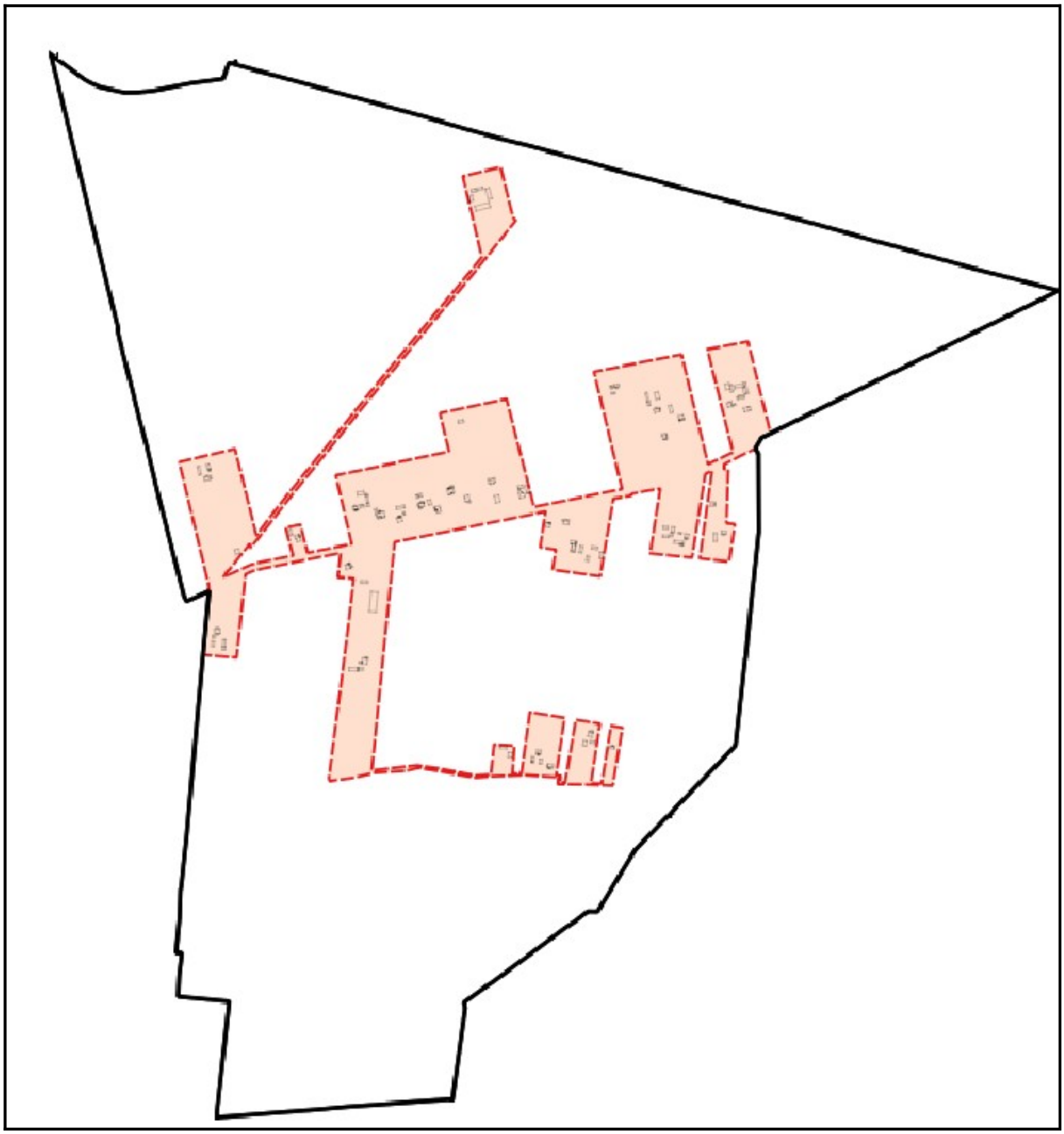

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Worowice-Wyroby wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 36. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**26,80%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Ubóstwo **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**26,32%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**10,31**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**7,22**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna jednostki Worowice-Wyroby w niektórych aspektach wypada lepiej niż średnia gminna, ale w innych stanowi poważne wyzwanie. Stosunkowo wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (26,80% wobec 19,68% w gminie) sugeruje młodą strukturę demograficzną, co może sprzyjać przyszłemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu, ale

jednocześnie stwarza konieczność inwestycji w edukację, infrastrukturę i miejsca pracy, aby młode pokolenie miało odpowiednie warunki do życia i pracy. Brak osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (0% wobec 39,85% w gminie) może oznaczać zarówno lepszy stan zdrowia mieszkańców, jak i trudności w dostępie do świadczeń socjalnych lub brak ich zgłaszania. Problemem jest natomiast bezrobocie wśród osób z wykształceniem niższym niż gimnazjalne. Poziom ubóstwa (26,32% wobec 42,64% w gminie) jest niższy niż średnia gminna, co może świadczyć o nieco lepszej sytuacji materialnej mieszkańców, jednak nadal wskazuje na istotny odsetek osób borykających się z problemami finansowymi. Niepokojący jest niemal równy średniej gminnej wskaźnik przestępczości (10,31 wobec 11,74), co może wskazywać na występowanie zagrożeń społecznych, choć nie są one znacznie powyżej normy. Największym problemem wydaje się natomiast sytuacja na drogach – wskaźnik kolizji i wypadków drogowych wynosi aż 7,22 na 100 mieszkańców, co jest wartością kilkukrotnie wyższą niż w gminie (0,87). Może to wynikać z dużego natężenia ruchu, niewystarczającej infrastruktury drogowej lub niskiego poziomu bezpieczeństwa wśród kierowców. Mimo korzystnej struktury demograficznej, Worowice-Wyroby borykają się z poważnymi problemami związanymi z edukacją i zatrudnieniem, a także zagrożeniem na drogach, co wskazuje na konieczność działań mających na celu poprawę kwalifikacji zawodowych mieszkańców oraz zwiększenie bezpieczeństwa transportowego.

Sfera gospodarcza

Tabela 37. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**0,00**

Źródło: Opracowanie własne

Worowice-Wyroby mają niekorzystną sytuację gospodarczą, gdyż wskaźnik przedsiębiorczości wynosi 0,00, co oznacza brak jakiejkolwiek zarejestrowanej działalności gospodarczej. Taki stan rzeczy może wynikać z braku infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość, niskiej liczby mieszkańców lub trudnych warunków do prowadzenia działalności. Brak lokalnych firm oznacza również ograniczone możliwości zatrudnienia, co może zmuszać mieszkańców do migracji w poszukiwaniu pracy lub zwiększać ich zależność od systemu pomocy społecznej.

Sfera środowiskowa

Tabela 38. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**69,57%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**82,93%**

Źródło: Opracowanie własne

W Worowicach-Wyrobach sytuacja środowiskowa jest zbliżona do średniej gminnej. Udział budynków ogrzewanych piecem na węgiel wynosi 69,57%, co jest niewiele wyższym wynikiem niż średnia gminna (68,49%), ale nadal wskazuje na konieczność modernizacji systemów grzewczych w celu poprawy jakości powietrza. Problemem pozostaje wysoki odsetek azbestu wymagającego unieszkodliwienia (82,93%), co wskazuje na potrzebę dalszego eliminowania tej szkodliwej substancji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 39. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**37,84%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**86,49%**

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	

Źródło: Opracowanie własne

W jednostce Worowice-Wyroby stopień skanalizowania budynków wynosi 37,84%, co oznacza, że część mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej, ale większość nadal korzysta z alternatywnych systemów odprowadzania ścieków. Stopień zwodociągowania wynosi 86,49%, co oznacza, że część gospodarstw domowych nadal nie jest podłączona do sieci wodociągowej i może korzystać z indywidualnych ujęć wody, co w dłuższej perspektywie wymaga poprawy infrastruktury technicznej.

Sfera techniczna

Tabela 40. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**-----**

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie jednostki Worowice-Wyroby nie występują żadne zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w związku z czym nie jest możliwe określenie sytuacji jednostki w sferze technicznej w odniesieniu do sytuacji na terenie całej gminy.

1.8. Staroźreby Obwód I

Podobszar Staroźreby Obwód I zajmuje powierzchnię 97,45 ha i jest zamieszkiwany przez 817 osób.

Rysunek 10. Podobszar rewitalizacji Staroźreby Obwód I

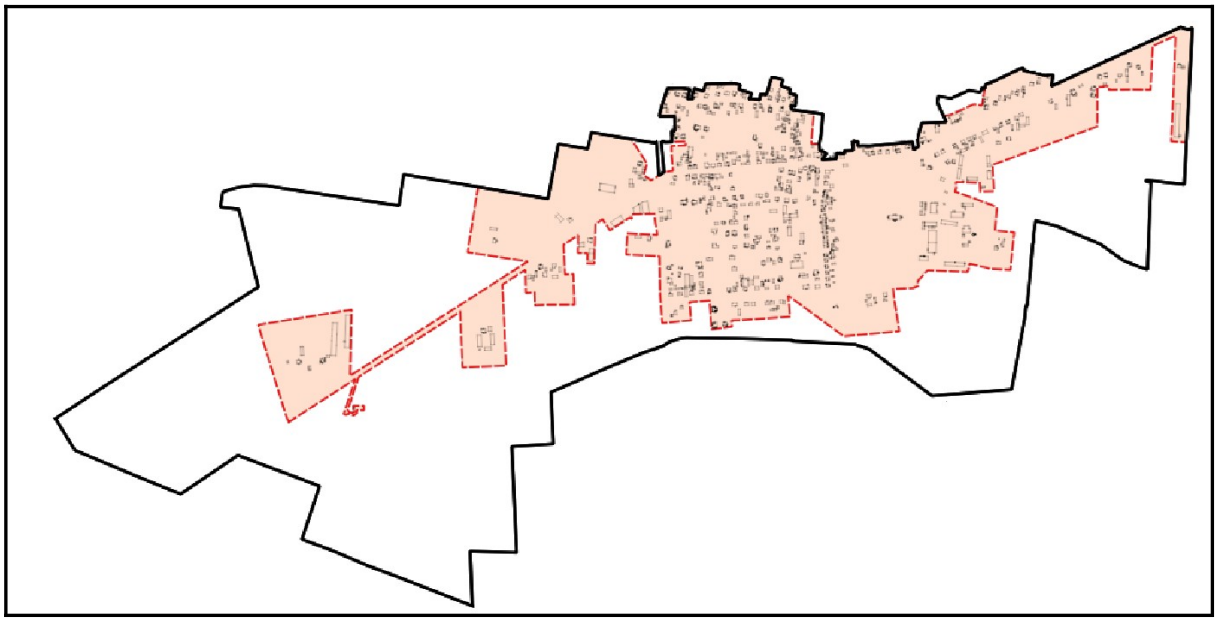

Źródło: Opracowanie własne

W dalszej części opracowania przeanalizowano, jak podobszar Staroźreby Obwód I wypada w poszczególnych strefach problemowych na tle całej gminy.

Sfera społeczna

Tabela 41. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa **Wskaźnik:** Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**19,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**17,99%**
Obszar: Niepełnosprawność **Wskaźnik:** Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**39,85%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**29,17%**
Obszar: Bezrobocie **Wskaźnik:** Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**23,66%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**40,00%**
Obszar: Ubóstwo	

Sfera społeczna	
Wskaźnik: Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**42,64%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**62,50%**
Obszar: Zagrożenie przestępczością **Wskaźnik:** Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**11,74**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**28,15**
Obszar: Bezpieczeństwo na drogach **Wskaźnik:** Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**0,87**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**1,96**

Źródło: Opracowanie własne

Sytuacja społeczna jednostki Staroźreby Obwód I w kilku kluczowych aspektach wypada gorzej niż średnia dla całej gminy, co może prowadzić do poważnych konsekwencji społeczno-ekonomicznych. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym (17,99% wobec 19,68%) jest nieco niższy niż w gminie, co wskazuje na proces starzenia się społeczności, który w przyszłości może prowadzić do niedoboru siły roboczej i większego obciążenia systemu opieki społecznej. Pozytywnie wyróżnia się niższy niż średnia gminna odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (29,17% wobec 39,85%), co może sugerować mniejsze zapotrzebowanie na wsparcie, ale również potencjalne trudności w dostępie do usług pomocowych dla tych, którzy ich potrzebują. Niepokojący jest natomiast odsetek bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne (40% wobec 23,66%), co wskazuje na znaczne trudności w znalezieniu pracy i ryzyko długotrwałego wykluczenia zawodowego. Wysoki poziom ubóstwa (62,50% wobec 42,64% w gminie) potwierdza, że duża część mieszkańców znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, co może prowadzić do ograniczonego dostępu do edukacji, usług zdrowotnych i gorszych perspektyw dla przyszłych pokoleń. Szczególnie alarmujący jest bardzo wysoki wskaźnik przestępczości (28,15 na 1000 mieszkańców wobec 11,74 w gminie), co wskazuje na poważne problemy społeczne i może negatywnie wpływać na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, zniechęcając do osiedlania się nowych osób i inwestycji. Niepokojący jest również wyższy niż średnia gminna wskaźnik kolizji i wypadków drogowych (1,96 wobec 0,87), co może wskazywać na problemy z infrastrukturą drogową lub większą ilość niebezpiecznych zachowań na drogach. Staroźreby Obwód I mierzy się z dużymi wyzwaniami w obszarze zatrudnienia, bezpieczeństwa i ubóstwa, co wskazuje na

pilną potrzebę działań wspierających edukację, aktywizację zawodową oraz poprawę warunków życia, aby zapobiec dalszej degradacji społecznej i gospodarczej tej jednostki.

Sfera gospodarcza

Tabela 42. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości **Wskaźnik:** Liczba zarejestrowanych na 100 mieszkańców na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**3,58**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**6,85**

Źródło: Opracowanie własne

Jednostka Staroźreby Obwód I wyróżniają się najwyższym poziomem przedsiębiorczości spośród wszystkich analizowanych jednostek – wskaźnik wynosi 6,85, co jest wartością niemal dwukrotnie wyższą od średniej gminnej (3,58). Wysoka aktywność gospodarcza może wskazywać na dobrze rozwiniętą lokalną infrastrukturę biznesową, większą inicjatywę mieszkańców w zakładaniu firm oraz sprzyjające warunki rynkowe. Taki poziom przedsiębiorczości może przyczyniać się do większej dostępności miejsc pracy oraz lepszych perspektyw rozwoju dla lokalnej społeczności, co pozytywnie wpływa na stabilność ekonomiczną jednostki i ogranicza problemy związane z bezrobociem.

Sfera środowiskowa

Tabela 43. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze środowiskowej

Sfera środowiskowa	
Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**68,49%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**46,61%**
Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi **Wskaźnik:** Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**79,68%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**69,72%**

Źródło: Opracowanie własne

Staroźreby Obwód I wyróżniają się na tle innych jednostek znacznie niższym udziałem budynków ogrzewanych piecem na węgiel (46,61% wobec 68,49% w gminie), co oznacza lepszą jakość powietrza i mniejszą emisję zanieczyszczeń. Problemem pozostaje jednak zanieczyszczenie środowiska azbestem – 69,72% wyrobów wciąż wymaga usunięcia, co mimo że jest wynikiem lepszym niż średnia gminna, nadal oznacza konieczność dalszych działań w zakresie eliminacji tej substancji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 44. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**36,37%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**
Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych **Wskaźnik:** Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**93,63%**
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**100,00%**

Źródło: Opracowanie własne

Staroźreby Obwód I wyróżniają się na tle innych jednostek pełnym skanalizowaniem i zwodociągowaniem budynków mieszkalnych. 100% gospodarstw domowych jest podłączonych zarówno do sieci kanalizacyjnej, jak i wodociągowej, co oznacza, że mieszkańcy mają zapewniony dostęp do podstawowej infrastruktury sanitarnej i wodnej na najwyższym poziomie w gminie. To znacząca przewaga tej jednostki nad pozostałymi, które w większości nadal borykają się z brakiem kanalizacji.

Sfera techniczna

Tabela 45. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze technicznej

Sfera techniczna	
Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków **Wskaźnik:** Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na danym obszarze	
Wartość średnia osiągnięta dla obszaru całej gminy	**35,71%**

Sfera techniczna	
Wartość osiągnięta dla obszaru jednostki	**60,00%**

Źródło: Opracowanie własne

W jednostce Staroźreby Obwód I stan techniczny zabytków wskazuje na negatywną sytuację – 60% obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się w złym stanie technicznym, co jest wynikiem znacznie wyższym niż średnia gminna (35,71%). Oznacza to, że większość historycznych budynków w tej jednostce wymaga pilnych prac remontowych i konserwatorskich. Brak działań w tym zakresie może prowadzić do dalszej degradacji dziedzictwa kulturowego, co wpłynie negatywnie na wizerunek miejscowości oraz potencjalne możliwości rozwoju turystyki. Problem ten wymaga skutecznych działań zarówno ze strony lokalnych władz, jak i prywatnych właścicieli, którzy powinni być wspierani w zakresie pozyskiwania środków na renowację i ochronę zabytków.

1.9. Podsumowanie

Poniżej przedstawiono poszczególne sfery wraz z badanymi wskaźnikami ze wskazaniem jednostek, na obszarze których odnotowano kryzysową sytuację.

Sfera społeczna:

- Obszar: Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa:
  - Wskaźnik: Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze:
    - Aleksandrowo,
    - Begno,
    - Nowa Góra,
    - Przeciszewo-Kolonia,
    - Staroźreby Obwód I.
- Obszar: Niepełnosprawność:
  - Wskaźnik: Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze:
    - Aleksandrowo,
    - Begno,
    - Sędek.
- Obszar: Bezrobocie:

- Wskaźnik: Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze:
  - Aleksandrowo,
  - Begno
  - Nowa Góra,
  - Karwowo,
  - Przeciszewo-Kolonia,
  - Sędek,
  - Worowice-Wyroby,
  - Staroźreby Obwód I.

— Obszar: Ubóstwo:

- Wskaźnik: Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze:
  - Aleksandrowo,
  - Begno,
  - Karwowo,
  - Przeciszewo-Kolonia,
  - Sędek,
  - Staroźreby Obwód I.

— Obszar: Zagrożenie przestępczością:

- Wskaźnik: Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze:
  - Karwowo,
  - Staroźreby Obwód I.

— Obszar: Bezpieczeństwo na drogach:

- Wskaźnik: Wskaźnik kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
  - Karwowo,
  - Sędek,
  - Worowice-Wyroby,
  - Staroźreby Obwód I.

Sfera gospodarcza:

- Obszar: Niski stopień przedsiębiorczości:
  - Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze:
    - Aleksandrowo,
    - Nowa Góra,
    - Karwowo,
    - Przeciszewo-Kolonia,
    - Worowice-Wyroby.

Sfera środowiskowa:

- Obszar: Przekroczenie standardów jakości powietrza:
  - Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze:
    - Aleksandrowo,
    - Begno,
    - Nowa Góra,
    - Karwowo,
    - Przeciszewo-Kolonia,
    - Sędek,
    - Worowice-Wyroby.
- Obszar: Zanieczyszczenie środowiska wyrobami azbestowymi:
  - Wskaźnik: Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze:
    - Karwowo,
    - Przeciszewo-Kolonia,
    - Worowice-Wyroby.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

- Obszar: Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych:
  - Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze:

- Aleksandrowo,
- Begno,
- Karwowo,
- Przeciszewo-Kolonia,
- Sędek.

— Obszar: Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych:

– Wskaźnik: Udział liczby budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze:

- Begno,
- Karwowo,
- Sędek,
- Worowice-Wyroby.

Sfera techniczna:

— Obszar: Degradacja stanu technicznego zabytków:

– Wskaźnik: Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze:

- Nowa Góra,
- Staroźreby Obwód I.

Lokalne potencjały występujące na terenie obszaru rewitalizacji

Pomijając zdiagnozowane problemy, jednostki osadnicze wyznaczone jako obszar rewitalizacji gminy Staroźreby charakteryzują się dużym potencjałem rozwoju, co stanowi istotny element dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty, w których świadczone są różnego rodzaju usługi – m.in. edukacyjne
i kulturalne, a także zapewniające dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej, w oparciu, o którą będą organizowane działania aktywizujące lokalną społeczność.

Obszar rewitalizacji obejmuje tereny wiejskie, cechujące się bliskością natury, co stwarza możliwości do rozwoju infrastruktury rekreacyjnej. Ponadto bliskość natury może być wykorzystana w celach terapeutycznych, poprawiając zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców obszaru rewitalizacji. Terapie przyrodnicze, takie jak terapia ogrodowa czy spacery leśne, mogą być integrowane w programy zdrowotne i społeczne.

Na terenie gminy znajdują się obiekty cenne kulturowo dla mieszkańców oraz otwarte przestrzenie, które mogłyby być wykorzystywane w celu integracji społecznej i zapobieżeniu takich sytuacji, jak wykluczenie społeczne. Dodatkowo znajdują się tutaj szczególnie cenne obiekty zabytkowe:

- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 237, data wpisania: 29.01.1979:
  - kościół, drewniany, 1723, przebudowany 1839, restaurowany 1894,
  - dzwonnica, murowana, koniec XIX wieku,
  - cmentarz przykościelny,
- zespół dworski:
  - dwór, murowany, 1880, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 236/1442/75 W, data wpisania: 22.05.1975, w stylu elektrycznym,
  - park, z 1 połowy XIX wieku, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 573, data wpisania 2.09.1987,
- cmentarz parafii rzymsko-katolickiej, założony około 1839 roku, powierzchnia 1,6 ha (dwa najstarsze nagrobki pochodzą z 1-szej połowy XIX wieku).
- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Onufrego wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 457, data wpisania: 16.09.1978,
  - kościół neogotycki, murowany, 1855-1858, architekt Wojciech Bobiński, budowniczy: Józef Górski,
  - dzwonnica, murowana, koniec XIX wieku,
  - teren w obrębie muru cmentarnego,
- cmentarz rzymsko-katolicki, powierzchnia 2,5 ha. Założony w 2-giej ćwierci XIX wieku (najstarszy nagrobek pochodzi z 2-giej połowy XIX wieku, cmentarz porośnięty starodrzewem),
- dawny zajazd, ul. Płocka 47, obecnie dom mieszkalny, murowany, 1 połowa XIX wieku, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem: 144/554/62 W, data wpisania: 30.03.1962, w stylu klasycystycznym,
- zespół pałacowy, wpisany do rejestru zabytków dawnego województwa płockiego pod numerem 31/108 W, data wpisania: 25.01.1958:
  - pałac, murowany, XVIII/XIX wiek, remontowany w latach 20 XX wieku,
  - neogotycka brama wjazdowa, murowana, 2 połowa XIX wieku,
  - lamus (rozebrany),

  - park, początek XIX wieku – założenie w stylu klasycystycznym pochodzi z I połowy XIX wieku,
- młyn, murowany, 1936 rok,
- młyn parowy, murowany, 1918 rok,
- wiatrak koźlak, drewniany, 1927 rok,
- układ ruralistyczny wzorowany na klasycystycznych układach miast – zabudowa wokół prostokątnego rynku, z geometrycznie poprowadzonymi ulicami, z zakomponowanymi osiami widokowymi (np. od Rynku w kierunku plebani, dawny zajazd – z I-szej połowy XIX wieku – u wylotu drogi z Rynku, przy trasie przelotowej).

Zabytki są integralną częścią historii i kultury regionu. Ich zachowanie pomaga budować tożsamość lokalną i promować dziedzictwo kulturowe, co może stanowić źródło dumy dla mieszkańców i wzmacniać proces rewitalizacji. Występowanie obiektów zabytkowych stanowi również fundament rozwoju danego obszaru w zakresie rozwoju turystyki historycznej. Ponadto, cenne zespoły zabytkowe pomagają budować tożsamość kulturową, stanowiąc podstawę do nauki historii, architektury i kultury. Odnowa takich miejsc ożywia, przyciągając inwestorów, a także podkreśla unikalny charakter i estetykę danego miejsca. Zachowanie zabytków jest kluczowe dla rozwoju kultury i dziedzictwa lokalnego, a także sprzyja tworzeniu zrównoważonych, atrakcyjnych i pełnych życia społeczności.

2. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

W niniejszym rozdziale przedstawiono powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze, Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Strategią Rozwoju Gminy Staroźreby na lata 2021-2027, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Staroźreby i miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2034.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Dokument został przyjęty uchwałą 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r.

Wizja określona we wskazanej Strategii to „Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie”. Natomiast cel główny brzmi: *Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.*

Natomiast pozostałe cele określone w zakresie rozwoju gminy to:

1. Obszar: Gospodarka – cel: Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze

Opis celu: Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.

2. Obszar: Dostępność – cel: Dostępne i mobilne Mazowsze

Opis celu: Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego.

3. Obszar: Środowisko i energetyka – cel: Zielone i niskoemisyjne Mazowsze

Opis celu: Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.

4. Obszar: Społeczeństwo – cel: Mazowsze zintegrowane społecznie

Opis celu: Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki.

5. Obszar: Kultura i dziedzictwo – cel: Mazowsze bogate kulturowo

Opis celu: Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia.

Gmina Staroźreby należy do OSI problemowych – podregiony NUTS 3. Podregiony te zostały wyznaczone w celu zniwelowania istniejących problemów i barier dla rozwoju nowych lub istniejących funkcji i poprawy warunków życia mieszkańców w podregionach województwa mazowieckiego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 jest w pełni spójny ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+, ponieważ wpisuje się w jej główne założenia dotyczące zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców. Staroźreby, jako obszar strategicznej interwencji, wymagają działań niwelujących bariery gospodarcze, społeczne i infrastrukturalne, co pokrywa się z celami województwa.

Program rewitalizacji wspiera rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość, odpowiadając na założenia konkurencyjnego i innowacyjnego Mazowsza. Przewiduje także poprawę infrastruktury i komunikacji, co zwiększy mobilność mieszkańców i spójność terytorialną, zgodnie z ideą dostępnego Mazowsza. Ważnym elementem jest ochrona środowiska – modernizacja systemów grzewczych i rozwój zielonej energii wpisują się w wizję zielonego i niskoemisyjnego Mazowsza. Program stawia również na wzmacnianie kapitału ludzkiego poprzez rozwój usług społecznych i edukacyjnych, co jest zgodne z celem budowy zintegrowanego społecznie Mazowsza. Ponadto, inwestycje w zabytki i turystykę wspierają

ideę Mazowsza bogatego kulturowo, przyczyniając się do ochrony dziedzictwa i wzrostu atrakcyjności regionu.

Podsumowując, program rewitalizacji harmonijnie łączy cele województwa z lokalnymi potrzebami, przyczyniając się do rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego gminy, jednocześnie wzmacniając pozycję Mazowsza jako dynamicznie rozwijającego się regionu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Dokument został przyjęty uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.

Głównym celem tego planu jest określenie zasad organizacji przestrzennej województwa, co obejmuje formułowanie kierunków polityki przestrzennej oraz przenoszenie zapisów strategii rozwoju regionu na układ przestrzenny. Plan ten stanowi podstawę do uzgadniania projektów dokumentów planistycznych na poziomie gmin, zapewniając spójność działań planistycznych w całym regionie.

Cele planu obejmują m.in.

- wspieranie zrównoważonego rozwoju przestrzennego, gospodarczego i społecznego województwa,
- ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego,
- poprawę dostępności komunikacyjnej i infrastrukturalnej regionu,
- kształtowanie ładu przestrzennego poprzez harmonijną organizację funkcji i struktur przestrzennych.

Plan ten jest kluczowym narzędziem w realizacji polityki przestrzennej województwa, zapewniającym koordynację działań na różnych szczeblach administracji samorządowej i rządowej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 jest zgodny z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, ponieważ realizuje jego kluczowe założenia dotyczące zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, poprawy infrastruktury oraz kształtowania ładu przestrzennego. Program rewitalizacji wspiera **r**ozwój gospodarczy i lokalną przedsiębiorczość, co wpisuje się w wojewódzkie działania na rzecz zwiększenia konkurencyjności regionu. Ponadto, duży nacisk kładzie na ochronę środowiska, poprzez modernizację źródeł ogrzewania, eliminację azbestu oraz poprawę jakości przestrzeni publicznych. Planowane inwestycje w infrastrukturę drogową i techniczną odpowiadają na wojewódzkie cele związane z poprawą dostępności komunikacyjnej i

podnoszeniem jakości życia mieszkańców. Działania związane z uporządkowaniem i zagospodarowaniem terenów zdegradowanych przyczyniają się do realizacji wojewódzkiej polityki przestrzennej. Wspólne założenia obu dokumentów sprawiają, że program rewitalizacji Gminy Staroźreby stanowi ważny element szerszej strategii województwa, przyczyniając się do jego harmonijnego rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Staroźreby na lata 2021-2027

Dokument został przyjęty uchwałą nr 365/LXIII/2022 Rady Gminy Staroźreby z dnia 7 października 2022 r.

Wizja dla Gminy Staroźreby brzmi następująco: *„Gmina Staroźreby – miejsce atrakcyjne dla społeczności lokalnej, w którym stwarza się przestrzeń dla wydarzeń kulturalno-sportowych i dba o poprawę jakości życia mieszkańców za pomocą inwestycji w infrastrukturę drogową i zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska”.*

Natomiast misja to: *„Efektywne zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy poprzez poprawę warunków życia, większą dbałość o środowisko i zaangażowanie społeczności lokalnej w funkcjonowanie Gminy”.*

Cele strategiczne i operacyjne zostały opracowane dla wymiaru społecznego, gospodarczego i przestrzennego.

Wymiar społeczny:

- cel strategiczny 1: Wzrost jakości życia mieszkańców:
  - cel operacyjny 1.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej,
  - cel operacyjny 1.2. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
  - cel operacyjny 1.3. Poprawa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

Wymiar gospodarczy:

- cel strategiczny 2. Gospodarka ukierunkowana na ochronę środowiska:
  - cel operacyjny 2.1. Ochrona i poprawa stanu środowiska,
  - cel operacyjny 2.2. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Wymiar przestrzenny:

- cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury technicznej:
  - cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury drogowej,
  - cel operacyjny 3.2. Rozwój infrastruktury wodno-sanitarnej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy Staroźreby na lata 2021-2027, ponieważ oba dokumenty dążą do

poprawy jakości życia mieszkańców, ochrony środowiska i rozwoju infrastruktury. Program rewitalizacji wspiera rozwój infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej, co odpowiada strategicznemu celowi gminy dotyczącymi wzrostu jakości życia. Ponadto zakłada modernizację dróg i systemów wodno-kanalizacyjnych, co wpisuje się w dążenie do poprawy infrastruktury technicznej. Ochrona środowiska i rozwój odnawialnych źródeł energii to kolejne wspólne elementy obu dokumentów, które koncentrują się na poprawie efektywności energetycznej budynków oraz eliminacji zagrożeń ekologicznych. Dodatkowo program rewitalizacji przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców poprzez lepszą organizację przestrzeni publicznych i poprawę warunków technicznych obiektów. Wspólne cele obu dokumentów sprawiają, że rewitalizacja stanowi kluczowy element wspierający długofalowy rozwój gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Staroźreby i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Staroźreby zostało przyjęte uchwałą nr 122/XX/2016 Rady Gminy Staroźreby z dnia 29 listopada 2016 roku.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy jest opracowywane w celu określenia ogólnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy, uwzględniając jej specyficzne uwarunkowania przyrodnicze, społeczne, ekonomiczne i kulturowe. Dokument ten stanowi podstawę do tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co umożliwia zrównoważony rozwój gminy, koordynację działań inwestycyjnych oraz ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 uwzględnia w swoich założeniach kierunki rozwoju określone w studium. W związku z powyższym oba dokumenty pozwolą na skuteczną realizację procesu rewitalizacji na obszarze gminy.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby są również zgodne z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie działania przewidziane w programie rewitalizacji, zostały zaplanowane i skoordynowane z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu program rewitalizacji nie tylko przyczyni się do odnowienia obszarów, które najbardziej tego potrzebują, ale także będzie wspierał długoterminowe cele rozwoju gminy, zgodnie z założeniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2034

Dokument został przyjęty uchwałą nr 20/IV/2024 Rady Gminy Staroźreby z dnia 11 lipca 2024 r.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Staroźreby brzmi: *„Gmina Staroźreby zapewnia swoim mieszkańcom rozwój społeczno-zawodowy, dostęp do usług społecznych oraz dąży do zaspokajania potrzeb, w szczególności rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osób starszych oraz z niepełnosprawnościami".* Natomiast misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Staroźreby na lata 2024-2034 jest *budowanie szerokiej oferty pomocowej, a także wzmacnianie aktywności i potencjału społeczności lokalnej.*

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Te cele to:

1. Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie i aktywizacja społeczna osób ze szczególnymi potrzebami, w tym starszych i z niepełnosprawnościami.
3. Ograniczenie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych poprzez profilaktykę oraz podnoszenie poziomu usług pomocowych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
4. Wzmacnianie działalności profilaktycznej i interwencyjnej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
5. Promocja i ochrona zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy.
6. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym oraz żyjącym w niewystarczających warunkach materialnych, a także aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2034, ponieważ oba dokumenty koncentrują się na poprawie warunków życia mieszkańców, wsparciu rodzin oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Rewitalizacja uwzględnia działania na rzecz wsparcia rodzin i dzieci, poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i rekreacyjną, co sprzyja integracji społecznej i aktywizacji młodzieży. Program obejmuje również tworzenie dostępnych przestrzeni publicznych oraz usług dostosowanych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, co odpowiada na cele strategii związane z ich wsparciem i aktywizacją. Działania rewitalizacyjne wspierają także profilaktykę uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej oraz promocję zdrowia psychicznego, m.in. poprzez rozwój usług społecznych i miejsc wsparcia. W kontekście walki z ubóstwem i bezrobociem, program rewitalizacji przewiduje poprawę warunków mieszkaniowych oraz aktywizację zawodową mieszkańców, co wpisuje się w strategię zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego

i przeciwdziałania wykluczeniu. Oba dokumenty dążą do wzmacniania potencjału społeczności lokalnej i zwiększenia dostępności usług pomocowych, dzięki czemu program rewitalizacji stanowi narzędzie wspierające realizację celów strategii społecznej gminy.

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja zawiera opis stanu docelowego w wyniku przeprowadzenia rewitalizacji w wyznaczonym obszarze rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Wizja stanowi podstawę określenia celów i kierunków działań, w ramach których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji brzmi:

Obszar rewitalizacji Gminy Staroźreby stał się przestrzenią harmonijnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, gdzie każdy mieszkaniec żyje w przyjaznym i bezpiecznym środowisku. Jednostki: Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby i Staroźreby Obwód I poprzez prowadzone działania rewitalizacyjne przekształcały się z obszarów problemowych w miejsca sprzyjające aktywności społecznej, przedsiębiorczości oraz integracji mieszkańców, zapewniając lepsze warunki życia, rozwój gospodarczy i ochronę dziedzictwa kulturowego. Rozwój przestrzeni publicznych i miejsc integracji społecznej wpłynął na lepszą jakość relacji międzyludzkich. Wsparcie dla przedsiębiorczości i modernizacja zabudowy ożywiło lokalny rynek pracy i wzmocniło konkurencyjność obszaru."

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Sformułowana w rozdziale powyżej wizja stanu obszaru rewitalizacji będzie możliwa do osiągnięcia dzięki realizacji celów oraz dzięki realizacji celów oraz odpowiadających im kierunków działań. Głównym zamierzeniem rewitalizacji jest ograniczenie zdiagnozowanych problemów przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału obszaru rewitalizacji, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W ramach celów rewitalizacyjnych określono kierunki działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Każdemu z celów przypisano zjawiska problemowe, którym odpowiada dany cel oraz jednostki osadniczce w ramach obszaru rewitalizacji, dla których cel ma priorytetowe znaczenie. Ponadto określono mierniki osiągnięcia celu, które powinny być mierzone podczas okresowej oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby oraz po zakończeniu wdrażania Programu.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane w ramach 2 celów rewitalizacji:

1. **Wzrost aktywizacji zawodowej, integracji społecznej i świadomości ekologicznej mieszkańców.**

Realizacja tego celu obejmuje organizację szkoleń zawodowych, warsztatów edukacyjnych oraz wsparcie dla grup zagrożonych marginalizacją społeczną. Tworzenie przestrzeni aktywizacyjnych i edukacyjnych pozwoli mieszkańcom na rozwój kompetencji oraz zwiększy ich szanse na zatrudnienie, przyczyniając się do ograniczenia bezrobocia i ubóstwa. Działania skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych poprawią ich integrację oraz dostosują przestrzeń publiczną do ich potrzeb. Edukacja ekologiczna i prozdrowotna zwiększy świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i zdrowego stylu życia, co wpłynie na poprawę jakości powietrza i ograniczenie negatywnego wpływu azbestu. Aktywizacja społeczna i zawodowa przyczyni się do zmniejszenia przestępczości, a warsztaty dotyczące bezpieczeństwa na drogach zwiększą świadomość mieszkańców w tym zakresie.

2. **Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury oraz renowację obiektów zabytkowych.**

Osiągnięcie tego celu obejmuje renowację obiektów zabytkowych, co przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego i zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy. Poprawa estetyki oraz funkcjonalności terenów wspólnych stworzy lepsze warunki do integracji
i rekreacji mieszkańców. Inwestycje w infrastrukturę, takie jak remont przystanku autobusowego w Staroźrebach usprawnią komunikację oraz przyczynią się do rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, wspierając zrównoważony rozwój gminy. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz zachowanie estetyki przestrzennej stanowi fundament dla działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych, ponieważ poprawa warunków życia, dostęp do podstawowych usług oraz estetyczne i funkcjonalne otoczenie sprzyjają integracji mieszkańców, aktywizacji społecznej i rozwojowi lokalnej gospodarki.

Tabela 46. Cele rewitalizacji

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia
Wzrost aktywizacji zawodowej, integracji społecznej i świadomości ekologicznej mieszkańców	Zapewnienie szkoleń zwiększających kompetencje zawodowe mieszkańców	Bezrobocie, Ubóstwo, Niski stopień przedsiębiorczości	Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby, Staroźreby Obwód I	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze, Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze, Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze
	Ożywienie społeczne mieszkańców Gminy Staroźreby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami	Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa, Niepełnosprawność	Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby, Staroźreby Obwód I	Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze, Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze
	Organizacja warsztatów edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony środowiska	Zagrożenie przestępczością, Bezpieczeństwo na drogach, Przekroczenie standardów jakości powietrza, Zanieczyszczenie środowiska	Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia,	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na 1 000 mieszkańców na danym obszarze, Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100

Cel	Kierunek działania	Zdiagnozowany problem, któremu odpowiada cel	Jednostka osadnicza w obszarze rewitalizacji, dla której cel ma priorytetowe znaczenie	Mierniki osiągnięcia
		wyrobami azbestowymi	Sędek, Worowice-Wyroby, Staroźreby Obwód I	mieszkańców na danym obszarze, Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze, Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze
Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury oraz renowację obiektów zabytkowych	Renowacja obiektów zabytkowych	Degradacja stanu technicznego zabytków	Nowa Góra, Staroźreby Obwód I	Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze
	Poprawa stanu infrastruktury technicznej	Bezpieczeństwo na drogach	Staroźreby Obwód I	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane będą bezpośrednio w celu eliminacji lub ograniczenia niepożądanych zjawisk zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji. Działania mogą być realizowane przez Gminę Staroźreby, ale także przez innych interesariuszy procesu rewitalizacji, niezależnie lub w porozumieniu z Gminą Staroźreby.

W ramach planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględniono działania, które będą realizowane głównie przez Gminę Staroźreby lub jej jednostki organizacyjne.

5.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i określone cele rewitalizacji. Bez ich realizacji nie będzie możliwe osiągnięcie zakładanych celów
i poprawa sytuacji w obszarze rewitalizacji. Część przedsięwzięć jest dedykowana wybranym jednostkom osadniczym, które stanowią obszar rewitalizacji, a część realizowana będzie z uwzględnieniem całego obszaru rewitalizacji i skierowana jest do wszystkich jego mieszkańców.

Szczegółowe powiązania i komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami omówiono w rozdziale 6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 47. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cel rewitalizacji: Wzrost aktywizacji zawodowej, integracji społecznej i świadomości ekologicznej mieszkańców								
Kierunek działania: Zapewnienie szkoleń zwiększających kompetencje zawodowe mieszkańców								
1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Zadanie ma na celu wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji w zdobywaniu umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy. W ramach działań realizowane będą warsztaty z zakresu komunikacji i integracji, które pozwolą uczestnikom na rozwinięcie kompetencji społecznych i zwiększenie pewności siebie. Planowane jest również doradztwo dotyczące zakładania własnej działalności gospodarczej, aby zachęcić do przedsiębiorczości i samodzielnego kreowania ścieżki zawodowej. Dodatkowo organizowane będą szkolenia z pisania CV i autoprezentacji, a także warsztaty z aktywnego poszukiwania pracy, które ułatwią uczestnikom skuteczne aplikowanie na oferty zatrudnienia. Uzupełnieniem działań będzie spotkanie z psychologiem, podczas którego mieszkańcy otrzymają wsparcie w radzeniu sobie ze stresem, co pomoże im w pokonywaniu barier i wyzwań związanych z aktywizacją zawodową.	Podobszary: Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby, Staroźreby Obwód I	150 000	**Rezultaty:** Podniesienie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji, **Wskaźniki:** Liczba osób bezrobotnych, Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych **Sposób oceny:** Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby	Działania w swoim zamierzeniu skierowane są do osób ze szczególnymi potrzebami, Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	2025-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami, Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		Ostatecznym celem zadania jest minimalizacja ubóstwa i bezrobocia oraz rozwój przedsiębiorczości, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców i wzmocnienia lokalnej gospodarki.						
Kierunek działania: Ożywienie społeczne mieszkańców Gminy Staroźreby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami								
2. Prowadzenie zajęć integrujących dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Zajęcia integrujące dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi problemami na terenie gminy Staroźreby będą prowadzone przez specjalistów w zakresie organizacji tego typu spotkań. Będą to zajęcia zapewniające równość wszystkim uczestnikom pozwalające nabyć nowe umiejętności i kompetencje osobom starszym i ze szczególnymi potrzebami. Celem wdrożenia niniejszych działań jest zwiększenie udziału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielenie im wsparcia w postaci warsztatów, doradztwa oraz wydarzeń integracyjnych. Dzięki tym działaniom osoby mieszkające w Gminie Staroźreby będą mogły nabyć nowe umiejętności, poprawić sytuację życiową, a także zacieśnić więzi z lokalną społecznością, co przyczynia się do skuteczniejszej integracji i zmniejszenia ryzyka	Podobszary: Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby, Staroźreby Obwód I	150 000	**Rezultaty:** Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, Ożywienie społeczne mieszkańców **Wskaźniki:** Liczba zajęć integracyjnych przeprowadzonych w ramach zadania **Sposób oceny:** Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby	Działania w swoim zamierzeniu skierowane są do osób ze szczególnymi potrzebami, Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	2025-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami, Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		marginalizacji.						
Kierunek działania: Organizacja warsztatów edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony środowiska								
3. Organizacja zajęć edukacyjnych w celu uzupełnienia wiedzy mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Zadanie ma na celu podniesienie świadomości społecznej w dwóch kluczowych obszarach: ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa. W zakresie ekologii mieszkańcy zostaną zachęceni do wymiany indywidualnych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza i ograniczenia smogu. Poruszone zostaną również zagadnienia dotyczące unieszkodliwiania wyrobów azbestowych, których odpowiednia utylizacja pozwoli zmniejszyć negatywny wpływ na zdrowie ludzi i środowisko. Drugi obszar edukacyjny będzie poświęcony poprawie bezpieczeństwa, w tym metodom zapobiegania przestępczości oraz sposobom reagowania w sytuacjach zagrożenia, co pozwoli zwiększyć poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Dodatkowo, zajęcia obejmą tematykę bezpieczeństwa drogowego, ucząc odpowiednich zachowań w ruchu drogowym oraz zasad ograniczających ryzyko wypadków. Dzięki realizacji tych działań edukacyjnych mieszkańcy uzyskają nie tylko praktyczną wiedzę, ale także	<u>Podobszary:</u> Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby, Staroźreby Obwód I	100 000	**Rezultaty:** Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, Ożywienie społeczne mieszkańców, Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa lokalnej społeczności **Wskaźniki:** Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych, Liczba wymienionych źródeł ciepła, Waga unieszkodliwionych wyrobów azbestowych, Liczba wypadków i kolizji drogowych, Liczba popełnionych przestępstw **Sposób oceny:** Listy obecności, Sprawozdanie z realizacji Gminnego	Przygotowanie materiałów edukacyjnych dla osób ze szczególnymi problemami, Organizacja działań w obiektach dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	2025-2030	Konflikty i napięcia między różnymi grupami lub mieszkańcami, Brak chętnych do uczestnictwa w zajęciach

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		większą motywację do podejmowania świadomych decyzji wpływających zarówno na ich zdrowie, jak i bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej.			Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby			
Cel rewitalizacji: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury oraz renowację obiektów zabytkowych								
Kierunek działania: Renowacja obiektów zabytkowych								
4. Remont zabytkowego budynku Pałacu Bromirskich wraz ze zmianą sposobu użytkowania	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Zadanie obejmuje kompleksową odbudowę obiektu oraz zagospodarowanie przyległego kompleksu dworsko-parkowego, przekształcając go na budynek użyteczności publicznej. Pałac, położony w centrum miejscowości, stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego i jeden z najcenniejszych zabytków gminy Staroźreby. Ze względu na swoją unikalną wartość historyczną, jako obiekt klasy 0, wymaga przeprowadzenia szeroko zakrojonych prac restauratorskich i konserwatorskich, które pozwolą na zachowanie jego oryginalnego charakteru i detali architektonicznych. Po zakończeniu remontu stanie się on wizytówką gminy, pełniąc nowe funkcje społeczne i kulturalne, a także przyczyniając się do podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu. Realizacja tego zadania jest kluczowa, ponieważ w powiecie płockim liczba tego typu zabytków jest	Podobszar Staroźreby Obwód I (dz. 849, obręb Staroźreby)	20 000 000	**Rezultaty:** Poprawa estetyki przestrzennej obszaru rewitalizacje, Zachowanie obiektów zabytkowych w dobrym stanie, Nadanie nowych funkcji obiektom **Wskaźniki:** Liczba zabytków poddanych remontowi **Sposób oceny:** Protokół odbioru, Sprawozdanie z Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby	Uniwersalne projektowanie	2025-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami remontowymi

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		niewielka, a ich stan techniczny wymaga znacznych nakładów finansowych, aby mogły odzyskać swoją dawną świetność.						
5. Remont zabytkowego budynku Dworu w miejscowości Nowa Góra wraz ze zmianą sposobu użytkowania	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Zadanie obejmuje kompleksową odbudowę obiektu oraz zagospodarowanie przyległego kompleksu dworsko-parkowego, dostosowując go do funkcji budynku użyteczności publicznej. Dwór, położony w centralnej części miejscowości, stanowi istotny element dziedzictwa historycznego, będąc jednym z najcenniejszych zabytków w gminie Staroźreby. Jako obiekt klasy 0, wymaga przeprowadzenia szeroko zakrojonych prac konserwatorskich i restauratorskich, które pozwolą na zachowanie jego unikalnego charakteru oraz przywrócenie dawnej świetności. Dzięki odpowiednim działaniom remontowym dwór stanie się ważnym miejscem dla społeczności lokalnej, pełniąc nowe funkcje kulturalne i społeczne, jednocześnie podnosząc atrakcyjność turystyczną regionu. Realizacja tego zadania ma kluczowe znaczenie, gdyż w powiecie płockim liczba podobnych budowli jest niewielka, a ich stan techniczny wymaga znaczących nakładów finansowych na renowację i ochronę przed	Podobszar Nowa Góra (dz. 153/2, obręb Nowa Góra)	6 000 000	**Rezultaty:** Poprawa estetyki przestrzennej obszaru rewitalizacje, Zachowanie obiektów zabytkowych w dobrym stanie, Nadanie nowych funkcji obiektom **Wskaźniki:** Liczba zabytków poddanych remontowi **Sposób oceny:** Protokół odbioru, Sprawozdanie z Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby	Uniwersalne projektowanie	2025-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami remontowymi

Nazwa	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Termin realizacji	Ewentualne zagrożenia spowodowane realizacją przedsięwzięcia dla procesu rewitalizacji
		dalszą degradacją.						
Kierunek działania: Poprawa stanu infrastruktury technicznej								
6. Remont przystanku autobusowego wraz z budową szaletu publicznego w miejscowości Staroźreby	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Zadanie ma na celu poprawę funkcjonalności oraz estetyki centralnego punktu komunikacyjnego w miejscowości, zlokalizowanego przy drodze wojewódzkiej nr 567. Remont przystanku obejmie jego modernizację i dostosowanie do potrzeb mieszkańców oraz podróżnych, zapewniając komfortowe i bezpieczne warunki oczekiwania na transport. W ramach zadania powstanie również szalet publiczny, zlokalizowany bezpośrednio przy przystanku, co znacząco podniesie standard przestrzeni publicznej oraz odpowie na potrzeby użytkowników tego miejsca. Dzięki realizacji inwestycji poprawi się nie tylko estetyka centralnej części Staroźreb, ale także funkcjonalność infrastruktury przystankowej, co wpłynie na wygodę zarówno mieszkańców, jak i osób podróżujących przez gminę.	Podobszar Staroźreby Obwód I (dz. 822/5, obręb Staroźreby)	100 000	**Rezultaty:** Poprawa estetyki przestrzennej obszaru rewitalizacje, Poprawa bezpieczeństwa osób podróżujących komunikacją publiczną **Wskaźniki:** Liczba wyremontowanych przystanków autobusowych **Sposób oceny:** Protokół odbioru, Sprawozdanie z Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby	Uniwersalne projektowanie	2025-2030	Zakłócenia w codziennym życiu mieszkańców związane z pracami remontowymi i budowlanymi

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030, poza podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, planowane jest także działanie, które wzmocni efekty procesu rewitalizacji. Planowanym zadaniem jest:

— P.1. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Tabela 48. Planowane dodatkowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne

Nazwa	**Rozbudowa systemu oczyszczania ścieków i dostarczania wody**
Miejsce realizacji	Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby
Termin realizacji	2024-2030
Szacowany koszt [zł]	brak danych
Podmiot realizujący	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne
Opis działań	Zadanie ma na celu poprawę warunków sanitarnych oraz jakości życia mieszkańców gminy Staroźreby. Inwestycja obejmie budowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, co zapewni lepszy dostęp do czystej wody pitnej oraz skuteczniejsze odprowadzanie ścieków. Realizacja projektu przyczyni się do ochrony środowiska oraz ograniczenia zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych. Poprawa infrastruktury technicznej zwiększy także atrakcyjność inwestycyjną gminy i podniesie standard życia mieszkańców. Zadanie to stanowi istotny element rewitalizacji, wpływając na rozwój społeczno-gospodarczy regionu.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	**Rezultaty:** Poprawa jakości życia mieszkańców, Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. **Wskaźniki:** Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej, Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej, Długość wybudowanej sieci wodociągowej, Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej **Sposób oceny:** Protokół odbioru
Powiązanie z celami i kierunkami działania GPR	**Cel rewitalizacji:** Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury oraz renowację obiektów zabytkowych **Kierunek działań:** Poprawa stanu infrastruktury technicznej

Źródło: Opracowanie własne

6. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zaplanowane tak, aby realizować cele oraz kierunki działań rewitalizacyjnych i przyczynić się do osiągnięcia założonej wizji. Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym Programie zaplanowane zostały z uwzględnieniem wzajemnych powiązań.

W tabeli poniżej przedstawiono przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na cele i kierunki działań, które będą w sposób bezpośredni realizować.

Tabela 49. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów	Strefa oddziaływania projektu
Projekt społeczny	**Projekt infrastrukturalny**		
1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej	4. Remont zabytkowego budynku Pałacu Bromirskich wraz ze zmianą sposobu użytkowania 5. Remont zabytkowego budynku Dworu w miejscowości Nowa Góra wraz ze zmianą sposobu użytkowania 6. Remont przystanku autobusowego wraz z budową szaletu publicznego w miejscowości Staroźreby	Projekt społeczny „Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej" oraz remonty zabytkowych budynków Pałacu Bromirskich i Dworu w Nowej Górze wzajemnie się uzupełniają, tworząc kompleksowe wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym. Przekształcone w obiekty użyteczności publicznej budynki staną się miejscem organizacji kursów, warsztatów i spotkań doradczych, zapewniając odpowiednie warunki do nauki i rozwoju zawodowego uczestników projektu. Nowoczesna infrastruktura zwiększy skuteczność działań społecznych i stworzy nowe możliwości dla lokalnej społeczności. Dodatkowo modernizacja przystanku autobusowego w Staroźrebach ułatwi uczestnikom kursów dotarcie na zajęcia, poprawiając dostępność komunikacyjną regionu. Połączenie projektów infrastrukturalnych z działaniami społecznymi nie tylko zwiększy szanse zawodowe mieszkańców, ale także przyczyni się do ożywienia lokalnej gospodarki i wzmocnienia integracji społecznej.	Społeczna, Gospodarcza, Techniczna
2. Prowadzenie zajęć integrujących dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami	4. Remont zabytkowego budynku Pałacu Bromirskich wraz ze zmianą sposobu użytkowania 5. Remont zabytkowego budynku Dworu w miejscowości Nowa Góra wraz ze zmianą sposobu użytkowania 6. Remont przystanku autobusowego wraz z budową szaletu publicznego w miejscowości Staroźreby	Projekt społeczny „Prowadzenie zajęć integrujących dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami" zyska znaczące wsparcie dzięki remontowi zabytkowych budynków Pałacu Bromirskich i Dworu w Nowej Górze, które zostaną przekształcone w obiekty użyteczności publicznej. Odnowione przestrzenie będą mogły pełnić funkcję centrów integracji społecznej, gdzie organizowane będą spotkania, warsztaty i zajęcia terapeutyczne dostosowane do potrzeb uczestników. Nowoczesna i dostępna infrastruktura umożliwi komfortowe korzystanie z oferty programu, sprzyjając budowaniu więzi społecznych i poprawie jakości życia osób zagrożonych izolacją. Dodatkowo modernizacja przystanku autobusowego w Staroźrebach poprawi dostęp do zajęć dla osób, które mają trudności z samodzielnym poruszaniem się. Dzięki temu połączenie projektów infrastrukturalnych i społecznych stworzy kompleksowe wsparcie dla osób wymagających szczególnej opieki, przyczyniając się do ich większej aktywizacji i włączenia w życie lokalnej społeczności.	Społeczna, Techniczna
3. Organizacja zajęć edukacyjnych w celu uzupełnienia wiedzy mieszkańców obszaru rewitalizacji	4. Remont zabytkowego budynku Pałacu Bromirskich wraz ze zmianą sposobu użytkowania 5. Remont zabytkowego budynku Dworu w miejscowości Nowa Góra wraz ze zmianą sposobu użytkowania 6. Remont przystanku autobusowego wraz z budową szaletu publicznego w miejscowości	Projekt społeczny „Organizacja zajęć edukacyjnych w celu uzupełnienia wiedzy mieszkańców obszaru rewitalizacji" będzie ściśle powiązany z inwestycjami infrastrukturalnymi, szczególnie remontami zabytkowych budynków Pałacu Bromirskich i Dworu w Nowej Górze, które staną się przestrzeniami wykorzystywanymi do prowadzenia zajęć edukacyjnych. Dzięki ich modernizacji mieszkańcy zyskają komfortowe i dostępne miejsca do zdobywania wiedzy na temat bezpieczeństwa drogowego oraz ochrony środowiska. Odnowione obiekty stworzą warunki do organizacji warsztatów i spotkań, gdzie lokalna społeczność będzie mogła uczyć się o zasadach ruchu drogowego, a także o nowoczesnych, ekologicznych technologiach grzewczych i metodach usuwania szkodliwych	Społeczna, Środowiskowa, Przestrzenno-Funkcjonalna, Techniczna

Zintegrowanie projektów		Wzajemny wpływ projektów	Strefa oddziaływania projektu
Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny		
	Staroźreby P.1. Rozbudowa systemu oczyszczania ścieków i dostarczania wody	materiałów, takich jak azbest. Modernizacja przystanku autobusowego w Staroźrebach bezpośrednio wpisuje się w tematykę bezpieczeństwa drogowego, umożliwiając mieszkańcom praktyczne zapoznanie się z zasadami korzystania z transportu publicznego w sposób bezpieczny i odpowiedzialny. Z kolei rozbudowa systemu oczyszczania ścieków i dostarczania wody stanowi istotny kontekst dla edukacji ekologicznej, pokazując znaczenie nowoczesnej infrastruktury w poprawie jakości życia i ochronie środowiska. Włączenie tematyki wymiany źródeł ciepła i unieszkodliwiania azbestu w program zajęć pozwoli mieszkańcom lepiej zrozumieć korzyści płynące z ekologicznych rozwiązań, które bezpośrednio wpływają na ich zdrowie i otoczenie. Dzięki synergii działań społecznych i infrastrukturalnych projekt nie tylko podniesie poziom wiedzy mieszkańców, ale także zwiększy ich świadomość w zakresie bezpiecznego i zrównoważonego funkcjonowania w przestrzeni publicznej.	

Źródło: Opracowanie własne

Projekty rewitalizacyjne uzupełniają się wzajemnie pod względem przestrzennym. W ramach obszaru rewitalizacji realizowane będą projekty infrastrukturalne, które będą obejmować również działania społeczne. Celem rewitalizacji jest poprawa dostępności przestrzeni publicznych, co sprawi, że staną się one bardziej atrakcyjne. Będą one miejscem spotkań nie tylko dla mieszkańców terenów rewitalizowanych, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym, ale także dla osób z pozostałych części gminy, które nie zostały objęte procesem rewitalizacji. Dzięki temu lokalna społeczność będzie mogła się naprawdę zintegrować.

Projekty społeczne skoncentrowane na grupach narażonych na wykluczenie społeczne pomogą ożywić życie społeczne w zdegradowanych obszarach oraz zmniejszyć liczbę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Organizacja warsztatów, szkoleń, kursów i zajęć edukacyjnych zwiększy szanse bezrobotnych i biernych zawodowo osób na zdobycie pracy, co w efekcie przyczyni się do obniżenia stopy bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Te pozytywne zmiany będą miały wpływ na całą gminę, ponieważ poprawa warunków materialnych grup zagrożonych wykluczeniem zmniejszy liczbę osób korzystających z pomocy społecznej i ograniczy występowanie negatywnych zjawisk społecznych.

Każde z przedsięwzięć wpłynie na realizację innego celu, ale należy podkreślić, że pośrednio efekty wpłyną na osiągnięcie więcej niż jednego celu. Przedsięwzięcia infrastrukturalne w ramach celu: „Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury oraz renowację obiektów zabytkowych” są niezbędne do zorganizowania działań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, a także stworzenia zróżnicowanej oferty społecznej,

kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, zatem wpłyną na realizację celu: „Wzrost aktywizacji zawodowej, integracji społecznej i świadomości ekologicznej mieszkańców".

Komplementarność przestrzenna

Zaplanowane do realizacji projekty w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 wzajemnie się dopełniają pod względem przestrzennym, nie powodując przenoszenia problemów na inne tereny. Ponadto, w wyniku ciągłej analizy następstw podejmowania decyzji dla polityki przestrzennej gminy okresowego, realizacja założeń Programu nie prowadzi do niepożądanych efektów. Zaplanowany uzupełniający projekt rewitalizacyjny spowoduje wzmocnienie efektów osiągniętych w wyniku realizacji głównych projektów rewitalizacyjnych i tym samym spowodują tzw. efekt synergii. Należy zauważyć,
że realizacja zaplanowanych zadań zapewni efektywne oddziaływanie na cały obszar dotknięty kryzysem, nie tylko w pojedynczych miejscach.

Komplementarność przestrzenna w niniejszym GPR polega na realizacji zarówno działań miękkich, jak i infrastrukturalnych na tych samych podobszarach – np. na terenach, na których zidentyfikowano problem bezrobocia, planowane są działania mające na celu modernizację budynków, które posłużą jako miejsca prowadzenia warsztatów w zakresie zdobywania odpowiednich kwalifikacji. Taka strategia pozwala na równoczesne wsparcie rozwoju umiejętności mieszkańców oraz poprawę infrastruktury, co przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności i funkcjonalności tych obszarów, a także do skuteczniejszego rozwiązywania problemów zarówno społecznych, jak i zidentyfikowanych na innych płaszczyznach.

Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji zaplanowano realizację projektów dopełniających się wzajemnie tematycznie, które są odpowiedzią na zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji problemy. Celują one w ograniczenie negatywnego rezultatu, ale także w przyczynę zjawisk kryzysowych, by zapobiegać ich powielaniu i utrwalaniu.

Komplementarność problemowa w niniejszym GPR opiera się na spójności tematycznej zarówno działań miękkich, jak i zadań infrastrukturalnych. Działania miękkie zostały zaplanowane w taki sposób, aby w jak największym stopniu zminimalizować występowanie problemów społecznych na obszarze rewitalizacji, koncentrując się na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu z powodu wieku, niepełnosprawności czy bezrobocia. Wszystkie zaplanowane działania, zarówno miękkie, jak i infrastrukturalne, mają na celu wsparcie społeczności zmagającej się z tymi problemami. Istotnym elementem jest również edukacja w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, ochrony środowiska oraz techniczne działania

mające na celu zmniejszenie liczby kolizji drogowych na terenie gminy Staroźreby. Wszystkie działania miękkie zaplanowane w ramach niniejszego GPR są uzupełnione przez konkretne zadania infrastrukturalne, co zapewnia kompleksowe podejście do rozwiązywania problemów społeczno-ekonomicznych i technicznych na danym obszarze.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Struktura i system zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji, pozwala na efektywne współdziałanie ze sobą różnych instytucji, co wpływa na skuteczniejsze rozwiązanie występujących na tym terenie negatywnych zjawisk i zagrożeń.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opierać się będzie na:

- efektywnym systemie zarządzania rewitalizacją (w oparciu o system terytorialny),
- spójności działań proceduralnych (monitorowanie, czy proceduralność działań nie pływa na ich skuteczność),
- wypracowaniu trwałych standardów.

Osobami odpowiedzialnymi za monitorowanie oraz koordynowanie działań określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji, a także za sprawozdawczość i ocenę, będą pracownicy Urzędu Gminy Staroźreby oraz jednostki organizacyjne gminy, posiadające wiedzę i doświadczenie w zakresie zagadnień istotnych z punktu widzenia rewitalizacji. Poszczególne zadania będą wykonywane przez pracowników Urzędu Gminy zgodnie z ich kompetencjami
i zakresem obowiązków. Ponadto utworzony zostanie Komitet Rewitalizacji pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą w ramach prowadzenia procesu rewitalizacji na terenie gminy.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby w części swoich działań jest uzupełnieniem przedsięwzięć realizowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. W związku z tym, nawiązuje do zachowania ciągłości programowej. Doświadczenie z poprzednich okresów finansowania wpłynęło na wsparcie planowanych projektów w ramach obecnej perspektywy finansowej.

Komplementarność międzyokresowa opierać się będzie na:

- analizie dotychczasowych działań gminy, ocenie skuteczności osiągnięć, efektywności,
- wykorzystaniu wniosków z dotychczasowych działań ewaluacyjnych.

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegółową listę projektów komplementarnych, zrealizowanych na terenie gminy Staroźreby zrealizowanych w ramach perspektyw finansowych 2014-2020.

Tabela 50. Projekty realizowane w ramach poprzednich perspektyw

Lp.	Beneficjent	Program	Nazwa projektu	Status projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Kwota dofinansowania (zł)
1.	Gmina Staroźreby	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego	Budowa hali widowiskowo-sportowej oraz rozbudowa szkoły wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Staroźreby	zrealizowany	5 222 622,92	3 963 952,80
2.	Gmina Staroźreby	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego	Przebudowa dróg gminnych relacji Goszczyno Górne-Brudzyno-Rostkowo Orszymowice oraz Płonna-Żochowo Nowe-Karwowo-Góra Nowa na terenie gminy Staroźreby	zrealizowany	3 006 596,55	2 542 061,25
3.	Gmina Staroźreby/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Aktywna integracja w gminie Staroźreby	zrealizowany	873 927,37	742 838,26
4.	Gmina Staroźreby	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Uczeń na miarę jutra	zrealizowany	749 720,00	637 262,00
5.	Gmina Staroźreby	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Indywidualizacja nauczania w Gminie Staroźreby ścieżką do sukcesu	zrealizowany	134 341,20	114 190,02
6.	Stowarzyszenie Na Rzecz Wszechstronnego Rozwoju I Pomocy Mieszkańcom Gminy Staroźreby „Pomóżmy Innym”	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Szansa dla mamy	zrealizowany	49 996,00	42 496,60
7.	Gmina Staroźreby	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z pełnym wyposażeniem dla jednostki OSP w Nowej Górze	w trakcie realizacji	1 894 895,00	1 406 749,99
8.	Ochotnicza Straż Pożarna w Staroźrebach	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z pełnym wyposażeniem dla jednostki OSP w Staroźrebach	w trakcie realizacji	1 894 895,00	1 406 749,99

Źródło: https://mapadotacji.gov.pl/

Reasumując, część przedsięwzięć realizowanych na terenie gminy Staroźreby ma swoją kontynuację tematyczną. Ponadto niektóre z projektów są komplementarne z zadaniami zaplanowanymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji pod względem:

- przedmiotowym – przyczyniają się do skuteczniejszej i efektywniejszej realizacji zadań własnych gminy i jej jednostek organizacyjnych,
- geograficznym – realizowane były, są i będą na terenie gminy,
- funkcjonalnym – przyczyniają się do poprawy życia społecznego mieszkańców oraz jakości infrastruktury technicznej na terenie gminy, zwiększenia komfortu zamieszkania oraz poprawy skuteczności zarządzania gminy w zakresie wykorzystania środków pozabudżetowych.

Komplementarność źródeł finansowania

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki pochodzące z funduszy unijnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się będą na uzupełnianiu i łączeniu wsparcia środków pochodzących z EFRR, EFS i FS. Ponadto projekty uzupełniane będą wkładem własnym – publicznym i prywatnym oraz innymi środkami zewnętrznymi. Dzięki zapewnieniu komplementarności z zakresu źródeł finansowania uzyskane zostaną korzystniejsze efekty dla obszarów podlegających rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania opierać się będzie na:

- uzupełnianiu i łączeniu form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publicznych środków krajowych),
- tworzeniu warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

Za większość działań odpowiedzialna będzie Gmina Staroźreby, jednak zaplanowane zostały też zadania, do realizacji których wymagana będzie współpraca z pozostałymi interesariuszami, np. instytucjami kultury czy jednostkami organizacyjnymi Gminy. W związku z tym, że działania podejmowane będą przez różne podmioty, będą one zdywersyfikowane pod kątem źródeł finansowania. Najwyższy wkład w realizację procesu rewitalizacji wniesie Gmina Staroźreby, przy czym szacowane środki finansowe będą pochodziły nie tylko z budżetu własnego, ale i ze źródeł zewnętrznych, w tym środków krajowych i europejskich. Pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych również będą mogły ubiegać się o dofinansowanie zewnętrzne na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030.

7. Mechanizm włączania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym. Skutki jego wdrożenia obejmują podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. W związku z tym konieczne jest zaangażowanie przedstawicieli różnych grup interesariuszy do prac zarówno w proces

przygotowania Programu Rewitalizacji, jak i w proces jego zarządzania. Aktywny udział interesariuszy jest koniecznym warunkiem powodzenia długofalowego rozwoju obszarów znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Prace nad przygotowaniem Programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie programu opierają się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- obecni mieszkańcy gminy,
- pracownicy Urzędu Gminy w Staroźrebach i jednostek podległych Gminie,
- mieszkańcy spoza obszaru gminy, którzy ją odwiedzają i planują się na jej terenie osiedlić,
- obecni przedsiębiorcy z terenu gminy,
- przedsiębiorcy spoza terenu gminy, którzy mogą rozpocząć swoją działalność na istniejących terenach inwestycyjnych,
- powiatowy urząd pracy,
- inne podmioty zainteresowane realizacją Programu Rewitalizacji.

Zapewnienie udziału interesariuszy w proces tworzenia dokumentu polega na realizacji wśród interesariuszy następujących działań, tj.:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istocie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji Programów Rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Rewitalizacja jest procesem, który bezpośrednio skierowany jest do społeczeństwa lokalnego, gdyż w wyniku nasilenia na danym obszarze negatywnych zjawisk, część mieszkańców może być wykluczona z życia społecznego Gminy.

W związku z tym, zaplanowane działania rewitalizacyjne mają również na celu pobudzenie lokalnej społeczności oraz aktywne zaangażowanie mieszkańców gminy i pozostałych interesariuszy w tworzeniu i realizacji GPR, który uwzględnia w swoich założeniach istotne dla tych grup elementy. Współdziałanie jednostki samorządu terytorialnego z interesariuszami przy podejmowaniu istotnych decyzji jest niezwykle ważne dla efektywności wdrażanych założeń.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za Inny Instrument Terytorialny (ITT), dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027.

W związku z powyższym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji Gmina Staroźreby przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji, wzięła pod uwagę wymogi wynikające także z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy, za partnerów społecznych i podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujących działania z zakresu włączania społecznego, aktywizacji społecznej, aktywizacji społecznej, ochrony środowiska, praw obywatelskich, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim organizacje i stowarzyszenia pozarządowe działające na obszarze gminy, które zostały włączone w proces tworzenia GPR lub współrealizujących zadania wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby wyznaczono:

- podmioty reprezentujące Szkołę Podstawową im. Zbigniewa Dłużniewskiego w Nowej Górze oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Staroźrebach, tj. Rady Rodziców i Samorządy Uczniowskie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach,
- jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Staroźrebach i Nowej Górze,
- Rady Sołectw,
- koła gospodyń wiejskich,
- Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Staroźreby,
- pracowników Gminnej Biblioteki Publicznej w Staroźrebach oraz pracowników filii tej Biblioteki, znajdującej się w Nowej Górze.

Partnerzy ci, przyczyniają się do ostatecznego kształtu przygotowywanych w sposób partycypacyjny dokumentu, jak i samej interwencji rewitalizacyjnej. Ich zaangażowanie

na etapie wdrażania programu będzie przede wszystkim polegało na monitorowaniu realizacji wyznaczonych przedsięwzięć, pomagając w osiągnięciu określonych celów rewitalizacyjnych.

7.1. Proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Podmiotem odpowiedzialnym za proces przygotowania programu rewitalizacji jest Gmina Staroźreby.

Fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. W celu prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i odniesienia sukcesu w tym zakresie konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział w etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączania interesariuszy na obszarze rewitalizacji na terenie gminy opierał się na przeprowadzaniu następujących form konsultacji społecznych:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej na zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej formularzu. Uwagi na formularzu mogły być składane w Urzędzie Gminy Staroźreby, ul. Płocka 18, 09-440 Staroźreby, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu oraz mogły być przesyłane na adres e-mail: gmina@starozreby.pl,
- zbieranie uwag ustnych w Urzędzie Gminy Staroźreby, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu,
- spotkaniach podczas konsultacji społecznych.

Po opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wraz z mapą obszaru przeprowadzone został pierwszy etap konsultacji. Dotyczył wyboru obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. **Konsultacje trwały od 30.10.2024 r. do 03.12.2024 r.**

Ogłoszenie o konsultacjach zostało udostępnione w prasie lokalnej, na stronie Gminy, BIP, w Urzędzie na tablicy ogłoszeń oraz zwyczajowo w miejscowościach.

Konsultacjom społecznym podlegał projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Staroźreby wraz z załącznikami, tj. mapami przedstawiającymi granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Staroźreby. W trakcie konsultacji społecznych można było zapoznać się również z przygotowaną Diagnozą służącą wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru

rewitalizacji dla Gminy Staroźreby. Materiały zostały udostępnione na stronie internetowej Gminy Staroźreby i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Staroźreby.

W ramach konsultacji odbyło się również spotkanie w Urzędzie Gminy Staroźreby zorganizowane dnia 18.11.2024 r. o godzinie 12:00. Podczas spotkania przedstawiono propozycję obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzono dyskusję nt. rekomendowanego obszaru i problemów, które na nich występują.

Po przyjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji na BIP Gminy udostępniono ogłoszenie Wójta Gminy Staroźreby o możliwości zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. **Termin zbierania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjny: 13.01.2025 r. – 24.01.2025 r.** Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych mogły być składane na udostępnionym formularzu, który należało złożyć w Urzędzie Gminy Staroźreby, ul. Płocka 18, 09-440 Staroźreby, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu lub można było przesłać formularz w formie elektronicznej na adres e-mail: gmina@starozreby.pl. Działanie to miało na celu włączenie w proces rewitalizacji szerokiego grona interesariuszy i poznanie potrzeb wszystkich zainteresowanych.

Gminny Program Rewitalizacji podlega również konsultacjom społecznym, które prowadzono w ten sam sposób jak konsultacje dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Równocześnie wyłożono do konsultacji także projekt uchwały w sprawie wyznaczenia komitetu do spraw rewitalizacji na terenie gminy Staroźreby. Uchwała zostanie przyjęta przed przyjęciem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby.

Wszelkie dokumenty i informacje związane z prowadzonym na terenie gminy procesem rewitalizacji są publikowane na stronach internetowych gminy oraz w Urzędzie.

Ponadto wystąpiono także o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Podsumowując, Gminny Program Rewitalizacji był opracowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej oraz ścisłej współpracy z organizacjami społecznymi, instytucjami publicznymi oraz przedstawicielami środowiska gospodarczego gminy Staroźreby.

7.2. Sposób włączania interesariuszy w proces zarządzania programem rewitalizacji na obszarze rewitalizacji

Uspołecznienie programu rewitalizacji musi charakteryzować się zastosowaniem różnych form – należy o tym pamiętać w szczególności na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji. Klasyczna drabina partycypacji wyróżnia zasadniczo trzy główne poziomy:

1. informowanie (uczestnictwo bierne),
2. konsultowanie (aktywne uczestnictwo),
3. współdecydowanie (aktywne uczestnictwo).

Nieodzowną częścią programu realizacji procesu rewitalizacji jest informowanie o działaniach realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Celem informowania interesariuszy jest przede wszystkim zapewnienie pełniejszego przepływu informacji, stworzenie uwarunkowań do zapoznania się interesariuszy z postępami procesu rewitalizacji oraz promocja działań, pozyskiwanie nowych przedsięwzięć, podmiotów i osób skłonnych do zaangażowania w proces rewitalizacji. Interesariusze będą informowani o postępach rewitalizacji przede wszystkim:

- podczas spotkań organizowanych na terenie gminy Staroźreby,
- za pomocą strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej gminy Staroźreby, gdzie będą zamieszczane informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji:

- zbieranie uwag ustnych – interesariusze rewitalizacji na bieżąco mogli zgłaszać swoje problemy, uwagi i wnioski pracownikom Urzędu Gminy Staroźreby, pracownikom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Staroźrebach oraz Wójtowi Gminy Staroźreby odnośnie koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że bezpośrednimi przedstawicielami społeczności lokalnych są sołtysi i radni. Interesariusze rewitalizacji będą im mogli zgłaszać uwagi i wnioski, które następnie zostaną zaprezentowane na poszczególnych Komisjach Rady Gminy oraz Sesjach Rady,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej – Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy Staroźreby co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Wójta zostanie ogłoszona na stronie Gminy Staroźreby, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w Gminnym Programie Rewitalizacji, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg

rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,

- wywiady – będą prowadzone przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Staroźrebach (wywiady z osobami korzystającymi z pomocy społecznej odnośnie konieczności realizacji i zakresu realizacji projektów „miękkich") oraz pracowników Urzędu Gminy (wywiady z interesariuszami przychodzącymi do Urzędu, jak również podczas wywiadów terenowych odnośnie koniecznych do podjęcia projektów rewitalizacyjnych),
- wymianę stanowisk – będzie ona zapewniona na spotkaniach organizowanych na terenach rewitalizowanych, w których udział będą brać pracownicy Urzędu Gminy oraz pozostali interesariusze rewitalizacji. Możliwa wówczas będzie wymiana stanowisk, np. na temat projektów rewitalizacyjnych, zakresu czy sposobu ich realizacji,
- spotkania – organizowane przez Urząd Gminy w celu bieżącego konsultowania sposobu realizacji i zasięgu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Dzięki powyższym technikom, wszyscy interesariusze będą właściwie poinformowani o postępach rewitalizacji, a ponadto będą mieli możliwość aktywnego udziału we wdrażaniu i aktualizowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ważnym organem, który zapewnia udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby będzie Komitet Rewitalizacyjny. Stanowi on forum współpracy i dialogu przedstawicieli gminy oraz interesariuszy procesu rewitalizacji. Komitet pełni rolę opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Staroźreby. Realizować będzie on funkcje wymienione w ustawie o rewitalizacji.

8. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Na realizację przedsięwzięć Gmina, jak i pozostałe podmioty odpowiedzialne za wdrożenie zadań będą ubiegały się o dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych, które będą podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji. W związku z tym,

że dla większości zaplanowanych zadań podmiotem realizującym będzie Gmina Staroźreby, źródłem finansowania Gminnego Programu Rewitalizacji będzie także Budżet gminy, w tym dochody własne samorządu. Dodatkowe podmioty i instytucje zaangażowane w realizację działań będą również pokrywać koszty z własnych środków. W proces rewitalizacji będą mogli włączyć się także interesariusze prywatni.

Ze względu na brak możliwości oszacowania kosztów wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych w związku z różnym stopniem zaawansowania prac przygotowawczych, braku kosztorysów i dokumentacji projektowej, nie określono poszczególnych ram finansowych. W poniższej tabeli zaprezentowano natomiast szacunkowe źródła finansowania planowanych zadań.

Tabela 51. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Środki finansowe ze źródeł publicznych	Środki finansowe ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne					
1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	150 000,00	150 000,00	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne
2. Prowadzenie zajęć integrujących dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	150 000,00	150 000,00	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne
3. Organizacja zajęć edukacyjnych w celu uzupełnienia wiedzy mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	100 000,00	100 000,00	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne
4. Remont zabytkowego budynku Pałacu Bromirskich wraz ze zmianą sposobu użytkowania	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	20 000 000,00	20 000 000,00	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne

Nazwa	Podmiot realizujący	Szacunkowe wartości poszczególnych projektów	Środki finansowe ze źródeł publicznych	Środki finansowe ze źródeł prywatnych	Szacunkowe źródła finansowania
5. Remont zabytkowego budynku Dworu w miejscowości Nowa Góra wraz ze zmianą sposobu użytkowania	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	6 000 000,00	6 000 000,00	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne
6. Remont przystanku autobusowego wraz z budową szaletu publicznego w miejscowości Staroźreby	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	100 000,00	100 000,00	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne
P.1. Rozbudowa systemu oczyszczania ścieków i dostarczania wody	Gmina Staroźreby i jej jednostki organizacyjne	Brak danych	Brak danych	0,00	Budżet Gminy Staroźreby, Środki własne instytucji kultury, Fundusze krajowe, Fundusze Europejskie, Pozostałe środki zagraniczne

Źródło: Opracowanie własne

9. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, koszty i harmonogram realizacji programu

Za zarządzaniem procesem rewitalizacji odpowiedzialny jest Wójt Gminy Staroźreby. Rewitalizacja jest procesem łączącym kompetencje wielu stanowisk w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Gminy Staroźreby, jak i struktury jednostek organizacyjnych, dlatego w wypełnieniu swoich obowiązków Wójt będzie delegował zadania pracownikom Urzędu oraz kierownikom i dyrektorom jednostek.

Jednostkami organizacyjnymi Gminy Staroźreby są następujące jednostki:

1. Urząd Gminy w Staroźrebach,
2. Biblioteka Publiczna w Staroźrebach oraz jej filia w Nowej Górze,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach,
4. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Staroźrebach,
5. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowej Górze,
6. Szkoła Podstawowa im. Zbigniewa Dłużniewskiego w Nowej Górze,
7. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Staroźrebach,
8. Gminny Klub Dziecięcy „GUMIŚ” w Smardzewie.

Kierownicy i dyrektorzy jednostek organizacyjnych Gminy będą stanowili wsparcie merytoryczne dla Wójta Gminy Staroźreby w zakresie organizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zbierania danych niezbędnych do oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. W realizację działań edukacyjnych i kulturowych zaangażowane zostaną także pozostałe jednostki organizacyjne Gminy Staroźreby, poprzez dostarczenie zasobów ludzkich lub rzeczowych niezbędnych do organizacji warsztatów lub zajęć. Jednostki te będą również związane z realizacją procesu rewitalizacji w związku z planowanymi pracami dostosowującymi budynki publiczne do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach stanowi źródło danych do mierzenia efektów rewitalizacji.

W zarządzaniu realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględnione zostaną następujące stanowiska wchodzące w struktury Urzędu Gminy Staroźreby:

- Wójt Gminy Staroźreby,
- Skarbnik Gminy,
- Sekretarz Gminy,
- stanowisko ds. kadrowych i organizacyjnych,
- stanowisko ds. organizacyjnych,
- stanowisko ds. ewidencji ludności i działalności gospodarczej,

- stanowisko ds. księgowości budżetowej oraz archiwum,
- stanowisko ds. ochrony środowiska i gospodarki odpadami komunalnymi,
- stanowisko ds. rolnictwa, gospodarki nieruchomościami i gospodarki wodnej,
- stanowisko ds. drogownictwa i rolnictwa,
- stanowisko ds. planowania przestrzennego,
- stanowisko ds. inwestycji i planowania,
- stanowisko ds. inwestycji i zamówień publicznych.

Sekretarz będzie odpowiedzialny za koordynowanie prac w ramach wdrażania procesu rewitalizacji i będzie wspierał Wójta w spotkaniach z interesariuszami. Rolą Skarbnika Gminy Staroźreby będzie zapewnienie obsługi finansowej wdrażanego Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym przedsięwzięć, których realizatorem będzie Gmina. Zadaniem na pozostałych stanowiskach będzie m.in. poszukiwanie źródeł finansowania przedsięwzięć spoza środków budżetowych, przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej w ramach ubiegania się o dofinansowanie z funduszy krajowych i zagranicznych, nadzorowanie realizowanych przez Gminę projektów, na które zostały złożone wnioski o dofinansowanie, a także przygotowanie dokumentacji przetargowej i udział w pracach komisji przetargowej w zakresie wyboru wykonawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które nie będą wykonywane w ramach własnych zasobów Gminy Staroźreby.

Ponadto na każdym etapie prac i wdrażania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji będą uczestniczyć podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci
i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem GPR.

Prace nad sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęły się w 2024 roku. Harmonogram realizacji Programu obejmuje okres od 2024 roku, kiedy przeprowadzono konsultacje wyznaczonego obszaru rewitalizacji, a następnie zebrano propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, do 2030 r., tj. planowanego zakończenia wdrażania poszczególnych projektów i ocenę założonej wizji oraz celów.

Tabela 52. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Rozpoczęcie prac diagnostycznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji							
2.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji[2]							
3.	Przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji[3]							
4.	Zbieranie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych[4]							
5.	Przyjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji[5]							
6.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji							
7.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji							
8.	Przyjęcie uchwały w sprawie w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji							
9.	Przyjęcie uchwałą Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030							

[2] Przeprowadzono w dniach 30 październik 2024 r. – 3 grudzień 2024 r.
[3] Uchwała nr 77/XIV/2024 Rady Gminy Staroźreby z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Staroźreby
[4] Przeprowadzono w dniach 13 stycznia 2025 r. – 24 stycznia 2025 r.
[5] Uchwała nr 99/XV/2025 Rady Gminy Staroźreby z dnia 27 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
10.	Prace nad powołaniem, powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji							
11.	Wprowadzenie i aktualizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej							
12.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych							
13.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie rewitalizacji							
14.	Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji							
15.	Podsumowanie działań realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji							

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie obejmować następujące główne czynności:

- poszukiwanie i ubieganie się o środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przygotowanie do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym określenie zasobów ludzkich, rzeczowych i finansowych niezbędnych do prawidłowego przebiegu prac,
- monitorowanie postępów realizowanych działań,
- informowanie interesariuszy rewitalizacji o rozpoczęciu przedsięwzięć, etapach ich realizacji i zakończeniu wraz z określeniem uzyskanych efektów,
- promocję procesu rewitalizacji,
- okresową ocenę poziomu osiągnięcia celów i wizji stanu obszaru rewitalizacji,
- przygotowanie aktualizacji w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji będzie generować koszty związane z koniecznością przygotowania szczegółowej dokumentacji technicznej dla poszczególnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, opracowania ewentualnych analiz wykonalności lub przygotowania dokumentacji aplikacyjnej w celu ubiegania się o zewnętrze dofinansowanie ich realizacji. Dodatkowym kosztem związanym z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będzie promocja w mediach i przygotowanie materiałów informacyjnych dla interesariuszy rewitalizacji (np. broszur informacyjnych, ulotek czy plakatów). W przypadku konieczności aktualizacji Programu należy również uwzględnić koszt jej wykonania przez zewnętrznych ekspertów.

Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby będą mieściły się w ramach wydatków bieżących funkcjonowania Urzędu Gminy Staroźreby i określane będą w planie budżetu na dany rok.

Nieodzowną częścią realizacji procesu rewitalizacji jest informacja i promocja prowadzonych działań. Celem informowania interesariuszy jest zapoznanie ich z tematyką rewitalizacji, zdiagnozowanymi problemami i oczekiwanymi efektami na każdym etapie wdrażania Programu. Udostępnianie informacji i promowanie realizowanych działań ma również na celu osiągnięcie zakładanej wizji stanu obszaru rewitalizacji poprzez zwiększenie zaangażowania uczestników projektów społecznych, jak również organizatorów w proces realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Głównym narzędziem informacji i promocji wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest strona internetowa Gminy Staroźreby oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje nt. procesu rewitalizacji, w tym organizowanych spotkań

z interesariuszami będą publikowane również w mediach społecznościowych. Uzupełniająco informacje o postępie procesu rewitalizacji będą także rozpowszechniane w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

Interesariuszami rewitalizacji są m.in.:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- pozostali mieszkańcy gminy,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe,
- organy władzy – Wójt Gminy Staroźreby oraz Rada Gminy Staroźreby,
- jednostki organizacyjne Gminy oraz ich kierownicy/ dyrektorzy.

Kluczową rolę w zakresie trwałego i systematycznego kontaktu różnych grup interesariuszy odgrywać będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełniący funkcję opiniodawczo-doradczą Wójt Gminy Staroźreby.

Osoby wchodzące w skład Komitetu Rewitalizacji są odpowiedzialne przede wszystkim za wzmocnienie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji oraz integrację środowisk interesariuszy i prowadzenie procesu edukacyjnego związanego z rewitalizacją. Ponadto będą dokonywać okresowego przeglądu postępów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, określać zmiany w kierunkach realizacji Programu, o ile zaistnieje taka potrzeba, a także inicjować przeprowadzenia dodatkowych analiz mających na celu zwiększenie efektywności podejmowanych działań.

Zarządzenie realizacją GPR należy do pracowników Urzędu Gminy Staroźreby i odbywać się będzie w ramach bieżących wydatków administracji samorządowej. Koszty te związane będą z kosztami: materiałów informacyjno-promocyjnych, zapotrzebowania na materiały biurowe oraz koszty związane z obsługą techniczną i administracyjną Komitetu Rewitalizacji.

10. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Monitoring realizacji procesu rewitalizacji będzie realizowany w wymiarze całego Gminnego Programu Rewitalizacji, jak i w wymiarze poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

System monitorowania i oceny powinien zapewnić dostęp do danych statystycznych niezbędnych do analizy wskaźników, które służyły przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczenia

obszaru rewitalizacji, aby następnie móc ocenić czy zmiany w wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wpłynęły na poprawę sytuacji i realizację określonych celów. Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Gminy Staroźreby oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i w formie specjalnie wygenerowanych danych przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Płocku oraz Posterunek Policji w Staroźrebach.

Monitoring procesu rewitalizacji powinien być prowadzony na 2 poziomach:

- strategicznym – oceny postępu realizacji całego programu,
- operacyjnym – oceny efektów poszczególnych przedsięwzięć.

Ocena na poziomie operacyjnym będzie trwała podczas cały okres obowiązywania dokumentu. Wyniki wartości określonych do osiągnięcia poszczególnych zadań będą weryfikowane po zakończeniu każdego z nich na bieżąco, natomiast na poziomie strategicznym, czyli po realizacji wszystkich zaplanowanych zadań sprawdzony zostanie ich całkowity efekt, tj. czy wdrożenie wskazanych działań przyczyniło się do poprawy sytuacji kryzysowej na obszarach rewitalizacji.

Wartości docelowe mierników uzyskane dla obszaru rewitalizacji nie powinny być gorsze niż średnia dla gminy Staroźreby uzyskana w 2023 r. Dla porównania w poniższej tabeli przedstawiono wartości bazowe dla poszczególnych jednostek wchodzących w obszar rewitalizacji, tj. jednostek Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby oraz Staroźreby Obwód I, a także wartość docelową, której mierniki nie powinny przekroczyć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zmniejszeniu oraz wartość docelową, którą mierniki powinny osiągnąć – w przypadku mierników, których wartość powinna ulec zwiększeniu.

Tabela 53. Mierniki osiągnięcia celu rewitalizacji

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
Wzrost aktywizacji zawodowej, integracji społecznej i świadomości ekologicznej mieszkańców	Udział liczby osób bezrobotnych z wykształceniem niższym niż gimnazjalne w stosunku do ogólnej liczby osób bezrobotnych na danym obszarze	100,00%	100,00%	50,00%	50,00%	100,00%	66,67%	100,00%	40,00%	Aleksandrowo – spadek, Begno – spadek, Nowa Góra – spadek, Karwowo – spadek, Przeciszewo-Kolonia – spadek, Sędek – spadek, Worowice-Wyroby – spadek, Staroźreby Obwód I – spadek	Aleksandrowo – 23,66%, Begno – 23,66%, Nowa Góra – 23,66%, Karwowo – 23,66% Przeciszewo-Kolonia – 23,66%, Sędek – 23,66%, Worowice-Wyroby – 23,66%, Staroźreby Obwód I – 23,66%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach
	Udział liczby osób z przesłanką ubóstwa do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	100,00%	100,00%	34,48%	100,00%	66,67%	100,00%	26,32%	62,50%	Aleksandrowo – spadek, Begno – spadek, Nowa Góra – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Karwowo – spadek, Przeciszewo-Kolonia – spadek, Sędek – spadek, Worowice-Wyroby – utrzymanie na niezmienionym poziomie,	Aleksandrowo – 42,64%, Begno – 42,64%, Nowa Góra – 34,48%, Karwowo – 42,64%, Przeciszewo-Kolonia – 42,64%, Sędek – 42,64%, Worowice-Wyroby – 26,32%, Staroźreby Obwód I – 42,64%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
										Staroźreby Obwód I – spadek		
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	2,27	4,08	0,69	2,00	1,41	4,67	0,00	6,85	Aleksandrowo – wzrost, Begno – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Nowa Góra – wzrost, Karwowo – wzrost, Przeciszewo-Kolonia – wzrost, Sędek – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Worowice-Wyroby – wzrost, Staroźreby Obwód I – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Aleksandrowo – 3,58, Begno – 4,08, Nowa Góra – 3,58, Karwowo – 3,58, Przeciszewo-Kolonia – 3,58, Sędek – 4,67, Worowice-Wyroby – 3,58, Staroźreby Obwód I – 6,85	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
	Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w liczbie ludności ogółem na danym obszarze	18,18%	18,37%	17,60%	22,00%	18,31%	24,00%	26,80%	17,99%	Aleksandrowo – wzrost, Begno – wzrost, Nowa Góra – wzrost, Karwowo – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Przeciszewo-Kolonia – wzrost, Sędek –	Aleksandrowo – 19,68%, Begno – 19,68%, Nowa Góra – 19,68%, Karwowo – 22,00%, Przeciszewo-Kolonia – 19,68%, Sędek – 24,00%, Worowice-	Urząd Gminy Staroźreby

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
										utrzymanie na niezmienionym poziomie, Worowice-Wyroby – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Staroźreby Obwód I – wzrost	Wyroby-26,80%, Staroźreby Obwód I – 19,68%	
	Udział liczby osób z przesłanką niepełnosprawności do korzystania z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej na danym obszarze	66,67%	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	0,00%	29,17%	Aleksandrowo – spadek, Begno – spadek, Nowa Góra – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Karwowo – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Przeciszewo-Kolonia – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Sędek – spadek, Worowice-Wyroby – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Staroźreby Obwód I – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Aleksandrowo – 39,85%, Begno – 39,85%, Nowa Góra – 0,00%, Karwowo – 0,00%, Przeciszewo-Kolonia – 0,00%, Sędek – 39,85%, Worowice-Wyroby – 0,00%, Staroźreby Obwód I – 29,17%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staroźrebach
	Wskaźnik liczby przestępstw popełnionych na	0,00	0,00	1,74	20,00	0,00	6,67	10,31	28,15	Aleksandrowo – utrzymanie na niezmienionym	Aleksandrowo – 0,00, Begno – 0,00,	Posterunek Policji w Staroźrebach

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
	1 000 mieszkańców na danym obszarze									poziomie, Begno – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Nowa Góra – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Karwowo – spadek, Przeciszewo-Kolonia – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Sędek – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Worowice-Wyroby – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Staroźreby Obwód I - spadek	Nowa Góra – 1,74, Karwowo – 11,74, Przeciszewo-Kolonia – 0,00, Sędek – 6,67, Worowice-Wyroby – 10,31, Staroźreby Obwód I – 11,74	
	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,76	0,00	0,17	4,00	0,00	2,00	7,22	1,96	Aleksandrowo – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Begno – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Nowa Góra- utrzymanie na niezmienionym poziomie, Karwowo – spadek, Przeciszewo-	Aleksandrowo – 0,76, Begno – 0,00, Nowa Góra – 0,17, Karwowo – 0,87 Przeciszewo-Kolonia – 0,00, Sędek – 0,87, Worowice-Wyroby – 0,87, Staroźreby	Posterunek Policji w Staroźrebach

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
										Kolonia – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Sędek – spadek, Worowice-Wyroby – spadek, Staroźreby Obwód I – spadek	Obwód I – 0,87	
	Udział liczby budynków mieszkalnych ogrzewanych piecem na węgiel w stosunku do liczby wszystkich źródeł ciepła na danym obszarze	75,61%	86,67%	75,71%	86,05%	100,00%	83,33%	69,57%	46,61%	Aleksandrowo – spadek, Begno – spadek, Nowa Góra – spadek, Karwowo – spadek, Przeciszewo-Kolonia – spadek, Sędek – spadek, Worowice-Wyroby – spadek, Staroźreby Obwód I – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Aleksandrowo – 68,49%, Begno – 68,49%, Nowa Góra – 68,49%, Karwowo – 68,49%, Przeciszewo-Kolonia – 68,49%, Sędek – 68,49%, Worowice-Wyroby – 68,49%, Staroźreby Obwód I – 46,61%	Urząd Gminy Staroźreby
	Udział wagi wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wagi zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	78,43%	52,30%	75,84%	80,76%	97,18%	77,48%	82,93%	69,72%	Aleksandrowo – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Begno – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Nowa Góra –	Aleksandrowo – 78,43%, Begno – 52,30%, Nowa Góra – 75,84%, Karwowo – 79,68%,	Urząd Gminy Staroźreby

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
										utrzymanie na niezmienionym poziomie, Karwowo – spadek, Przeciszewo-Kolonia – spadek, Sędek – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Worowice-Wyroby – spadek, Staroźreby Obwód I – utrzymanie na niezmienionym poziomie	Przeciszewo-Kolonia – 79,68%, Sędek – 77,48%, Worowice-Wyroby – 79,68%, Staroźreby Obwód I – 69,72%	
	Udział liczby zabytków w złym stanie technicznym znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków w stosunku do ogólnej liczby zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdujących się na danym obszarze	-----	-----	66,67%	-----	-----	-----	-----	60,00%	Nowa Góra – spadek, Staroźreby Obwód I - spadek	Nowa Góra – 35,71%, Staroźreby Obwód I – 35,71%	Urząd Gminy Staroźreby
	Wskaźnik liczby kolizji i wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	0,76	0,00	0,17	4,00	0,00	2,00	7,22	1,96	Aleksandrowo – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Begno – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Nowa Góra- utrzymanie na niezmienionym poziomie,	Aleksandrowo – 0,76, Begno – 0,00, Nowa Góra – 0,17, Karwowo – 0,87, Przeciszewo-Kolonia – 0,00, Sędek – 0,87,	Posterunek Policji w Staroźrebach

Cel	Mierniki osiągnięcia celu	Wartość bazowa dla jednostki Aleksandrowo	Wartość bazowa dla jednostki Begno	Wartość bazowa dla jednostki Nowa Góra	Wartość bazowa dla jednostki Karwowo	Wartość bazowa dla jednostki Przeciszewo-Kolonia	Wartość bazowa dla jednostki Sędek	Wartość bazowa dla jednostki Worowice-Wyroby	Wartość bazowa dla jednostki Staroźreby Obwód I	Oczekiwana zmiana wartości miernika	Wartość docelowa	Źródło danych dla mierników
										Karwowo – spadek, Przeciszewo-Kolonia – utrzymanie na niezmienionym poziomie, Sędek – spadek, Worowice-Wyroby – spadek, Staroźreby Obwód I – spadek	Worowice-Wyroby – 0,87, Staroźreby Obwód I – 0,87	

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto w ramach systemu monitorowania należy uwzględnić ocenę realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym m.in. kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu i rezultatu. Uzyskanie planowanych efektów pojedynczych projektów wpłynie na realizację celów rewitalizacji i przybliży Gminę do osiągnięcia stanu wyrażonego w wizji obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji przez Wójta Gminy Staroźreby co najmniej raz na 3 lata. Sporządzona przez Wójta ocena będzie podlegała następnie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Gminy Staroźreby w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena aktualności ma za zadanie poddać poszczególne składowe dokumentu pod kątem spójności z bieżącymi uwarunkowaniami oraz zidentyfikować przesłanki związane z potrzebą zmiany GPR.

Przesłankami do wprowadzenia zmian w GPR są m.in.:

- realizacja mniej niż 50% podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w okresie 5 lat obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- trudności związane z pozyskiwaniem środków finansowych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- trudności związane z prowadzeniem monitorowania (np. z powodu braku możliwości pomiaru zaplanowanych wskaźników).

Jeśli aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji okaże się konieczna, zgodnie z ustawą o rewitalizacji Wójt Gminy Staroźreby wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku zostanie załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony. Zmiana programu nie będzie wymagała opinii uprawnionych organów i przeprowadzenia konsultacji społecznych:

- jeśli zmiana nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 5 lit. a ustawy o rewitalizacji,
- jeśli zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Staroźreby.

Po zakończeniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, tj. po zakończeniu 2030 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie osiągniętych efektów w całym okresie jego wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę przeprowadzonego w obszarze rewitalizacji procesu. W raporcie przedstawione zostaną wnioski i rekomendacje, które pozwolą zaplanować działania na kolejne lata.

11. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Z uwagi na zakres planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nie jest wymagana zmiana w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w uchwale w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy ani w uchwale w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

12. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W wyznaczonym na terenie gminy Staroźreby obszarze rewitalizacji nie planuje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

13. Sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Staroźreby na lata 2025-2030 nie wymaga dokonania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ani uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto nie istnieje konieczność uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie nastąpi zmiana funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji.

Zwraca się natomiast uwagę, iż w celu prowadzenia sukcesywnej i właściwie realizowanej polityki przestrzennej w gminie oraz synergii i wzmocnienia procesu rewitalizacji należy dążyć do tego, aby w pierwszej kolejności obejmować miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyznaczony obszar rewitalizacji, tj. podobszar Aleksandrowo, Begno, Nowa Góra, Karwowo, Przeciszewo-Kolonia, Sędek, Worowice-Wyroby oraz Staroźreby Obwód I oraz pozostały obszar zdegradowany.

Dodatkowo, w związku ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należałoby w planie ogólnym gminy uwzględnić założenia struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów rewitalizacji.

W części wyznaczonego obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- uchwała nr 124/XX/2016 Rady Gminy Staroźreby z dnia 29 listopada 2016 roku,
- uchwała nr 164/XXIX/2017 Rady Gminy Staroźreby z dnia 29 listopada 2017 roku,
- uchwała nr 166/XXXI/2020 Rady Gminy Staroźreby z dnia 22 czerwca 2020 roku,

— uchwała nr 436/LXXII/2023 Rady Gminy Staroźreby z dnia 30 maja 2023 roku.

Załącznik graficzny – mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Załącznik 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji w jednostce Staroźreby Obwód 1

Załącznik 2. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji w jednostce Nowa Góra

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz miejscowości i ulic wchodzących w skład poszczególnych jednostek osadniczych….7
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie.....8
Tabela 3. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego....10
Tabela 4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego na terenie gminy Staroźreby 17
Tabela 5. Liczba ludności oraz powierzchnia obszaru rewitalizacji na tle gminy Staroźreby.....18
Tabela 6. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze społecznej.....23
Tabela 7. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze gospodarczej.....25
Tabela 8. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze środowiskowej.....26
Tabela 9. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....26
Tabela 10. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Aleksandrowo oraz całą gminę w sferze technicznej.....27
Tabela 11. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze społecznej.....28
Tabela 12. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze gospodarczej.....30
Tabela 13. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze środowiskowej.....30
Tabela 14. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....31
Tabela 15. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Begno oraz całą gminę w sferze technicznej.....32
Tabela 16. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze społecznej.....33
Tabela 17. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze gospodarczej.....34
Tabela 18. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze środowiskowej.....35
Tabela 19. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....35
Tabela 20. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Nowa Góra oraz całą gminę w sferze technicznej.....36
Tabela 21. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze społecznej.....37
Tabela 22. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze gospodarczej.....39
Tabela 23. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze środowiskowej.....39
Tabela 24. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....40
Tabela 25. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Karwowo oraz całą gminę w sferze technicznej.....41
Tabela 26. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze społecznej.....42
Tabela 27. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze gospodarczej.....44
Tabela 28. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze środowiskowej.....45
Tabela 29. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....45

Tabela 30. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Przeciszewo-Kolonia oraz całą gminę w sferze technicznej....46
Tabela 31. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze społecznej....47
Tabela 32. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze gospodarczej....49
Tabela 33. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze środowiskowej....49
Tabela 34. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej....50
Tabela 35. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Sędek oraz całą gminę w sferze technicznej....51
Tabela 36. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze społecznej....52
Tabela 37. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze gospodarczej....54
Tabela 38. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze środowiskowej....55
Tabela 39. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej....55
Tabela 40. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Worowice-Wyroby oraz całą gminę w sferze technicznej....56
Tabela 41. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze społecznej....57
Tabela 42. Wartości wskaźnika osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze gospodarczej....59
Tabela 43. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze środowiskowej....59
Tabela 44. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze przestrzenno-funkcjonalnej....60
Tabela 45. Wartości wskaźników osiągnięte przez jednostkę Staroźreby Obwód I oraz całą gminę w sferze technicznej....60
Tabela 46. Cele rewitalizacji....74
Tabela 47. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne....77
Tabela 48. Planowane dodatkowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne....83
Tabela 49. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych....84
Tabela 50. Projekty realizowane w ramach poprzednich perspektyw....88
Tabela 51. Szacunkowe źródła finansowania planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych....96
Tabela 52. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji....100
Tabela 53. Mierniki osiągnięcia celu rewitalizacji....105

Rysunek 1. Podział gminy Staroźreby na jednostki osadnicze....6
Rysunek 2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Staroźreby....20
Rysunek 3. Podobszar rewitalizacji Aleksandrowo....23
Rysunek 4. Podobszar rewitalizacji Begno....28
Rysunek 5. Podobszar rewitalizacji Nowa Góra....32
Rysunek 6. Podobszar rewitalizacji Karwowo....37
Rysunek 7. Podobszar rewitalizacji Przeciszewo-Kolonia....42
Rysunek 8. Podobszar rewitalizacji Sędek....47
Rysunek 9. Podobszar rewitalizacji Worowice-Wyroby....52
Rysunek 10. Podobszar rewitalizacji Staroźreby Obwód I....57